

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพัฒนาดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและพัฒนารูปแบบ
3. แบบการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา 2560 - 2561 ดังนี้

ปีการศึกษา 2560

ประชากร ที่ใช้ในการประเมิน จำนวนทั้งสิ้น 281 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 145 คน บุคลากร จำนวน 15 คน ผู้ปกครอง จำนวน 112 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียนเนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 222 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 116 คน ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 85 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

ปีการศึกษา 2561

ประชากร ที่ใช้ในการประเมิน จำนวนทั้งสิ้น 267 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 138 คน บุคลากร จำนวน 15 คน ผู้ปกครอง จำนวน 105 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครอง บางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 219 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 2 เดิมจากปีการศึกษา 2560) โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 113 คน ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 85 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล

ปีการศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานภาพ	จำนวน / คน	จำนวน / คน	การกำหนดขนาด / วิธีได้มา
2560	นักเรียน			ใช้ ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่ให้ข้อมูลชั้น ป.1 - ม. 2 เนื่องจากจะเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลในปีการศึกษา 2561 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
	- ชั้นอนุบาล 1	8		
	- ชั้นอนุบาล 2	14		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	29	29	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	11	11	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	19	19	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15	15	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	11	11	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	9	9	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	14	14	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	8	8	
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	7			
	รวม	145	116	
	บุคลากร	15	14	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะครู เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

ปีการศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานภาพ	จำนวน / คน	จำนวน / คน	การกำหนดขนาด / วิธีได้มา
2560	ผู้ปกครอง	112	85	ใช้ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ข้อมูล ชั้น ป. 1 - ม. 2
	คณะกรรมการสถานศึกษา	9	7	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติครูและผู้บริหาร
	รวม	281	222	
2561	นักเรียน			ใช้ ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่ให้ข้อมูล ชั้นป. 2 - ม. 3 (เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 2 เดิม จากปีการศึกษา 2560)
	- ชั้นอนุบาล 1	7		
	- ชั้นอนุบาล 2	8		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	10		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	29	29	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	11	11	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	19	19	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	15	15	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	11	11	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	8	8	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	12	12	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	8	8	
	รวม	138	113	
	บุคลากร	15	14	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะครู เนื่องจากสามารถให้ข้อมูล ได้ครบถ้วนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ผู้ปกครอง	105	85	ใช้ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ข้อมูล ชั้น ป. 2 - ม. 3	
คณะกรรมการสถานศึกษา	9	7	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติครูและผู้บริหาร	
รวม	267	219		

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบ

สำหรับการสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1
การเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทาง
พระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบ ไปใช้จริง และตรวจสอบผลการใช้
ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบมีรายละเอียด ดังแสดงในภาพ ที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้

การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของ นักเรียน

ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาประเด็นที่สำคัญ เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ฉบับ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่า 0.94, 0.92 และ 0.90 นำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นฉบับที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 30 คน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ซึ่งค่า α ที่หาได้ คือ 0.85, 0.88 และ 0.87 นำแบบสำรวจไปเก็บข้อมูลจากนักเรียน ผู้ปกครอง ครูคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 81 คน ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 30 คน ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นว่า ต้องการจำเป็นพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ชื่อเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยได้กำหนดวิธีการแก้ปัญหาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน เอกสารทางวิชาการ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน รวมถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน พบว่า นโยบายการจัดการศึกษาโดยเน้นความรู้คู่คุณธรรมที่ผ่านมา ยังไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมที่เพิ่มมากขึ้น การศึกษาจึงถือว่า

เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน กระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วยศีล การฝึก ในด้านพฤติกรรม สมาธิ การฝึกในด้านจิตใจ และ ปัญญา การฝึกในด้านการรู้ความจริงสู่การปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีความสำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศที่เกิดขึ้น สำหรับโรงเรียนทรัพย์ทวี ปัญหาสำคัญทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ต้อง แก้ไข คือ การไม่มีวินัยในตนเอง ได้แก่ การแสดงอาการเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ซึ่งจะพบมากในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด คือ การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

2. การกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

การสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การพัฒนาการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียนมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนในโรงเรียนด้วยการบริหารจัดการศึกษาที่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของปัญหาและร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง คือ ความตระหนัก (Awareness) การจัดการ (Management) การปฏิบัติ (Action) และการประเมินผล (Evaluation) ที่จะเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา และหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้เกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริง

จุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือ การบริหารที่ใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการขับเคลื่อนให้ภารกิจการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนประสบผลสำเร็จ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง และมีความเกี่ยวข้องพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติของผู้เรียน

2.2 ความรู้และทักษะการสอน โรงเรียนมุ่งจะเสริมสร้างและพัฒนาครูในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ด้วยการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางของการจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียน

การสอน ความสามารถในการเสริมแรงนักเรียนให้มีวินัย ประเมินผลผู้เรียน สามารถนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือครูมีความรู้สึที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ปัญหา กระตุ้นชี้แนะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการที่บูรณาการวินัยในทุกกลุ่มสาระได้ มีเทคนิควิธีการ และการเสริมแรงที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการมีวินัยของนักเรียน สามารถน้อมนำแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการจัดกิจกรรมโดยใช้หลักไตรสิกขา

2.3 วินัยในตนเอง โรงเรียนมุ่งเน้นจะเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคม มีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกติกาของสังคมและเคารพสิทธิของผู้อื่น เพื่อเป็นเยาวชนที่เติบโตที่สมบูรณ์มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งวินัยที่โรงเรียนเน้นและให้ความสำคัญมี 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

จุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบของโรงเรียน ครอบครัว สังคม รู้จักการแสดงความเคารพได้ถูกต้องถูกกาลเทศะ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น มีวินัยในตนเองทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น มีความภูมิใจในตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับไปสอนปฏิบัติ แนะนำแก่ผู้อื่นได้

3. การนำกรอบแนวคิดมาใช้ในการกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบ

3.1 น้อมนำแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการพัฒนารูปแบบของการบริหาร นุชรรัตน์ ประสิทธิศิลป์ชัย (2560 ,<https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>) ได้ให้ความหมายของ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในด้านการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่น้อมนำหลักคิดตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ร่วมกับหลักการทางพุทธศาสนา หลักของการบริหาร ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน โดยได้ให้ความหมาย ดังนี้

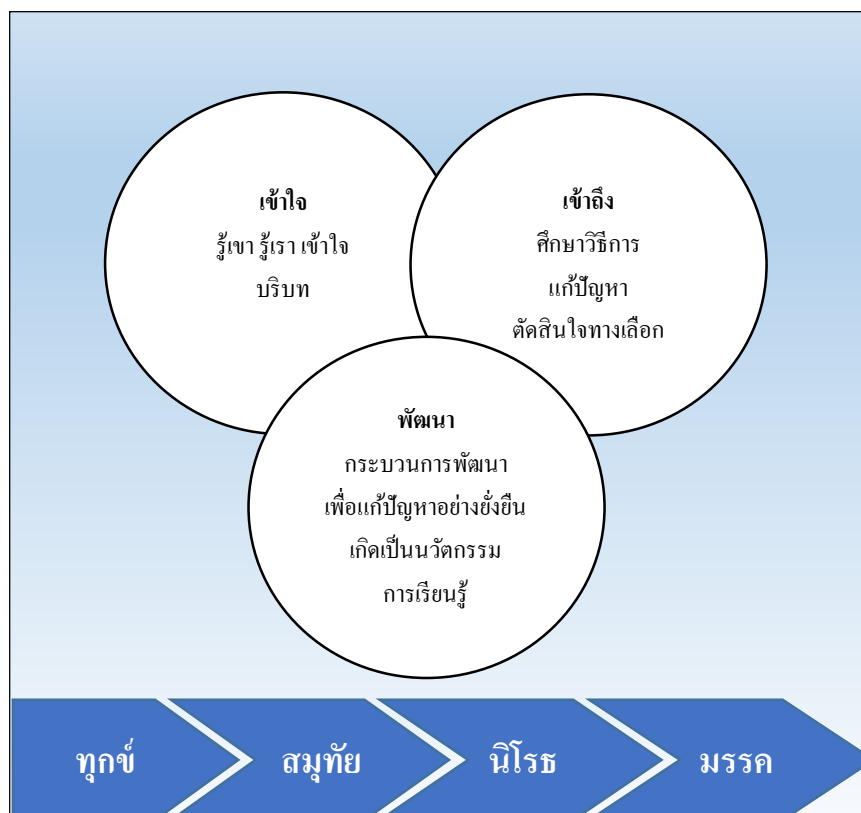
เข้าใจ คือ การสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาข้อมูลในทุกมิติของโรงเรียน และชุมชน ค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้

เข้าถึง คือ เป็นการสื่อสาร และการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจให้โรงเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

พัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ โรงเรียน และชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง ออกแบบหลักสูตร และโปรแกรมการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของ โรงเรียนและชุมชน รวมทั้ง ให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน

การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้ เข้าใจใน บริบทของโรงเรียนทั้งปัจจัยภายในและภายนอกอย่างถ่องแท้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ของ ปัญหาอุปสรรค โอกาส จุดเด่น จุดด้อย และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์และมี ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาที่ถูกจุด การพัฒนาที่เกิดขึ้นย่อมยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงน้อมนำแนวทาง พระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารสถานศึกษา ดังแสดงใน ภาพที่ 3.2

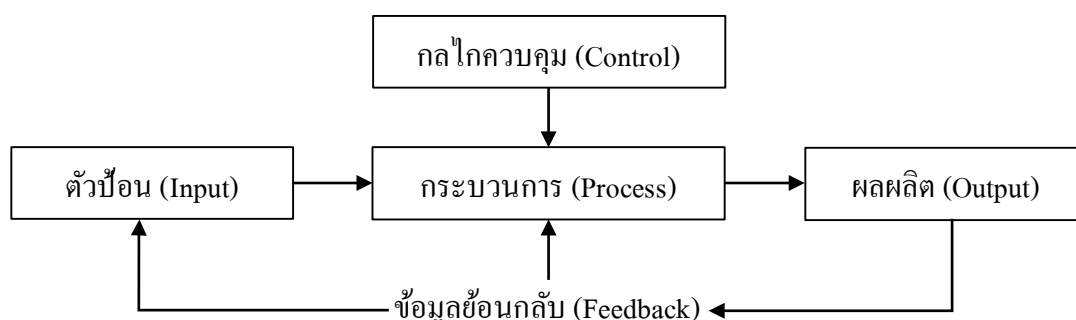
แนวทางการพัฒนาการบริหาร : เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ภาพที่ 3.2 แนวทางการพัฒนาการบริหาร : เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ที่มา : นุชรรัตน์ ประสิทธิ์ศิลป์ชัย (2560, <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>)

3.2 ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ในการพัฒนารูปแบบตามแนวคิดของ Norbert Wiener (ค.ศ.1958) ทิศนา แจมมณี (2561 : 199) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ คือ การนำเอาแนวคิดเชิงระบบใช้ในการบริหารด้วยเหตุผลว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบเป็นวิธีการที่ใช้หลักการอย่างมีเหตุผล และสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ซึ่งช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบที่สมบูรณ์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังแสดงในภาพที่ 3.3

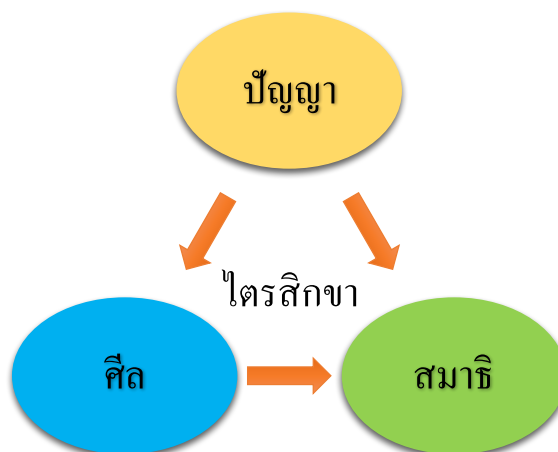
ภาพที่ 3.3 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์
ที่มา : ทิศนา แจมมณี (2561 : 200)

จากองค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์ 5 ส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น
2. กระบวนการ (Process) คือ การจัดการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน
4. กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือใช้ตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

3.3 ใช้หลักไตรสิกขา ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอบรมทั้ง กาย วาจา จิตใจ และ

สติปัญญา วนิดา กัณฑ์กนิษฐ (2551 : 4) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขามี 3 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 กระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

ที่มา : วนิดา กัณฑ์กนิษฐ (2551: 4)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขามีรายละเอียด ดังนี้

1. **ขั้นสติ** คือ ขั้นที่นักเรียนต้องควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งทางกาย วาจา และใจ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ยังต้องพึ่งพิงครูหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนจะต้องศึกษาเรียนรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ทฤษฎี หลักการและลงมือปฏิบัติตามธรรมชาติวิชา
2. **ขั้นสมาธิ** คือ ขั้นที่นักเรียนต้องรวบรวมจิตใจ ความคิดให้แน่วแน่เป็นจุดเดียว ตัดสิ่งรบกวนอื่น ๆ ออกจากความคิดและจิตใจ เป็นขั้นที่นักเรียนเริ่มสร้างรูปแบบการคิดของตนเอง โดยอาศัยหลักการทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาเข้าไปสู่การคิดวิเคราะห์ ทบทวน และลงมือฝึกปฏิบัติ ฝึกฝน อย่างคล่องแคล่วโดยอัตโนมัติ วางแผนทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
3. **ขั้นปัญญา** คือ ขั้นที่นักเรียนใช้ความคิดในการสร้างรูปแบบใหม่ ๆ สร้างสรรค์ ผลงานหรือชิ้นงาน หรือพิจารณาผลของการกระทำของตนเอง ในการเลือกกระทำผิดหรือถูกตามหลักศีลธรรม เป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการเข้าด้วยกันระหว่างความรู้รอบ รู้ลึก จากการรับข้อมูลแหล่งความรู้ภายนอก ความรู้รอบ รู้ลึกจากการคิด กระบวนการทำงานของจิตภายในตัวนักเรียน และความรู้รอบ รู้ลึกจากการลงมือเมื่อปฏิบัติ

การบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยตนเองของนักเรียน โดยใช้รูปแบบของหลักไตรสิกขา สติ สมาธิ ปัญญา จึงเป็นการฝึกปฏิบัติตนที่เป็นขั้นตอน หากนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรม / โครงการ และการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระ การใช้หลักการเสริมแรงบวก การกระทำซ้ำ

อย่างต่อเนื่อง และความร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง นักเรียนย่อมมีวินัยในตนเองตาม วัตถุประสงค์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำหลักไตรสิกขามาใช้เป็นกรอบแนวคิดทฤษฎีในการบริหารจัดการ เรียนรู้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

3.4 ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management)

ในการประสานเชื่อมโยงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550 : 40) ประยูร อัครบวร และคณะ (2553 : 88) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบของการทำงานที่เกิดจากการประสานงานกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในลักษณะของกัลยาณมิตรที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกันด้านความคิด กำลังคน ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนทรัพยากรที่มีอยู่ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทั้ง นักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ด้วยการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมทำงาน ร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550 : 40) โดยการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง ตามหลักวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือวงจรการพัฒนาคุณภาพ ขึ้นตอนของวงจรในการพัฒนาคุณภาพ มี 4 ขั้นตอน ตามวงจร PDCA ของเดมมิ่ง ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 9)

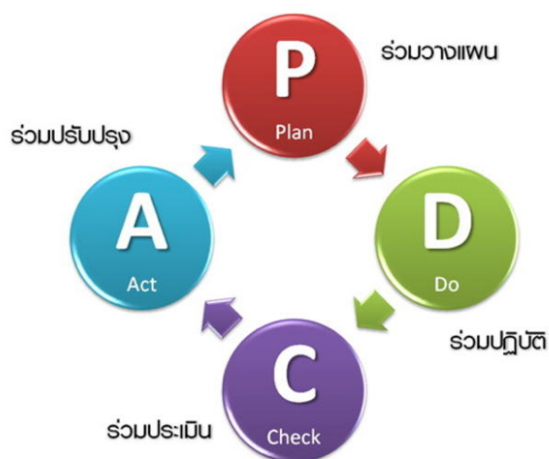
3.4.1 การวางแผน (Plan)

3.4.2 การปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do)

3.4.3 การตรวจสอบหรือประเมินผล (Check)

3.4.4 การนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุงต่อไป (Action)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PDCA ของเดมมิ่ง ดังแสดงในภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PDCA ของเดมมิ่ง

จากการศึกษากรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ผู้วิจัยได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กำหนดกรอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างที่มีองค์ประกอบในภาพรวม 4 ขั้นตอน ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness) การบริหารจัดการ (Management) การลงมือปฏิบัติ (Action) และการประเมินผล (Evaluation) ดังแสดงในภาพที่ 3.6

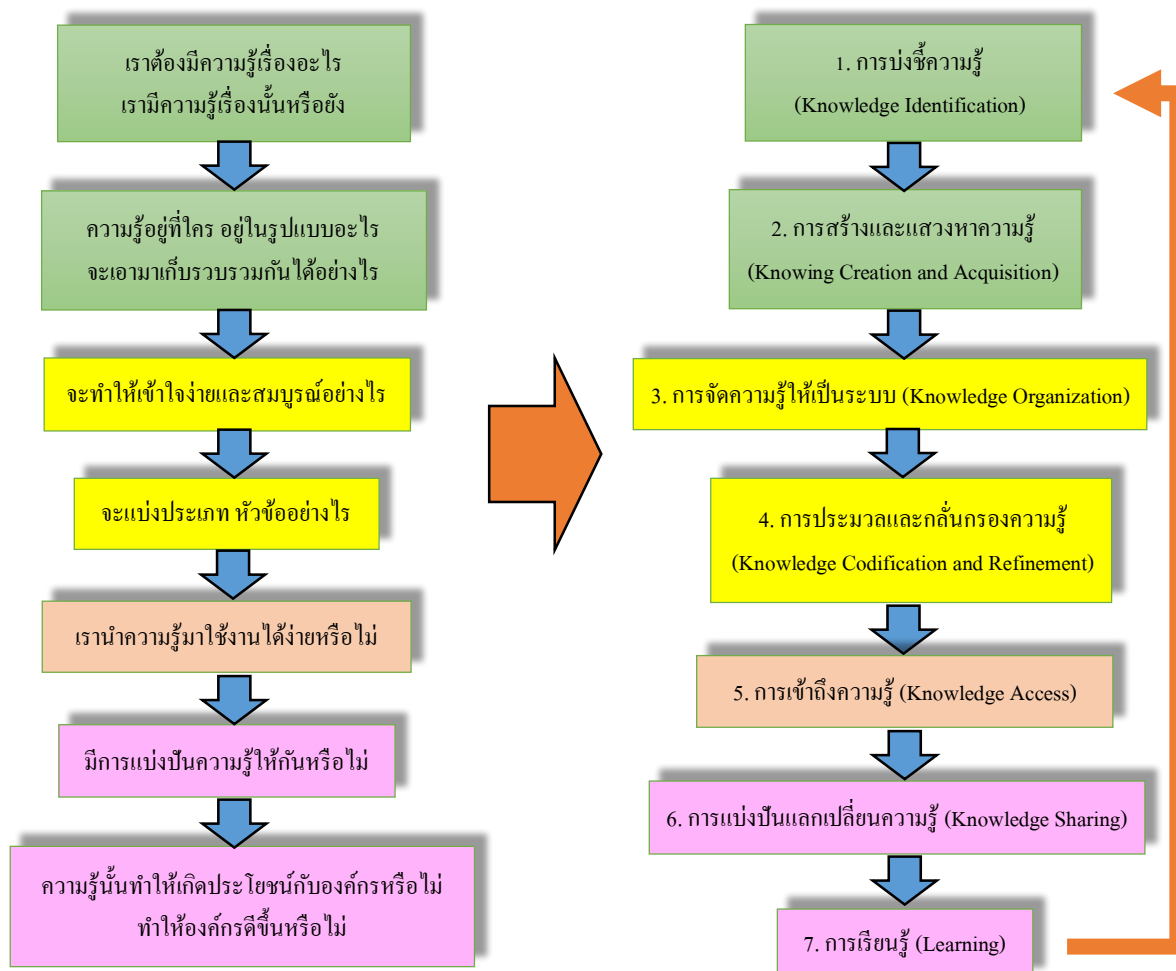

ภาพที่ 3.6 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยภาพรวม

4. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

4.1 แนวคิดกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) ของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร., 2548 : 4) กล่าวว่า เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร 7 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 3.7

ภาพที่ 3.7 กระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน

ที่มา : คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้ สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (2548: 5)

กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 การบ่งชี้ความรู้

4.1.2 การสร้างและแสวงหาความรู้

4.1.3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ

4.1.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้

4.1.5 การเข้าถึงความรู้

4.1.6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

4.1.7 การเรียนรู้

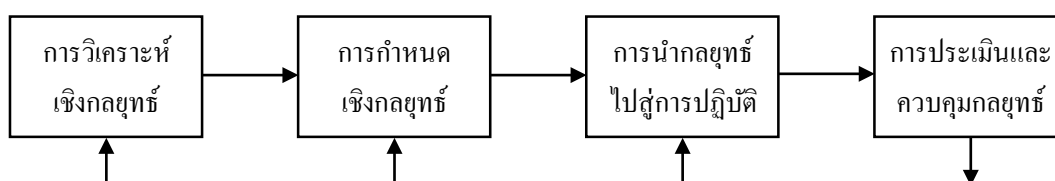
4.2 หลักการวางแผน ของ ประชุม รอดประเสริฐ (2554 : 18) ซึ่งกล่าวว่า การวางแผน เป็นภารกิจสำคัญของการบริหารงาน ที่ส่งผลให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอนและชัดเจน มีระบบระเบียบในการดำเนินงาน โดยมีอุดมการณ์ที่มุ่งหวังความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน องค์การหรือหน่วยงานเป็นสำคัญ มี 5 ขั้นตอน คือ

- 4.2.1 การกำหนดเป้าประสงค์
- 4.2.2 การค้นหาโอกาสและพิจารณาถึงอุปสรรคปัญหา
- 4.2.3 การแปลโอกาสเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
- 4.2.4 การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและกำหนดวัตถุประสงค์
- 4.2.5 การตรวจสอบและทบทวน

4.3 หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการ อาจมีความสลับซับซ้อนยากต่อความเข้าใจผู้บริหารจำเป็นต้องใช้การคิดอย่างเป็นระบบในการกำหนดกรอบของความเป็นองค์การเพื่อให้เกิดความเข้าใจในส่วนต่างๆ ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ และสามารถมองเห็นภาพทั้งองค์การในมุมมองที่เหมาะสม ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนพื้นฐาน 4 ขั้นตอน คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช , 2545 : 16)

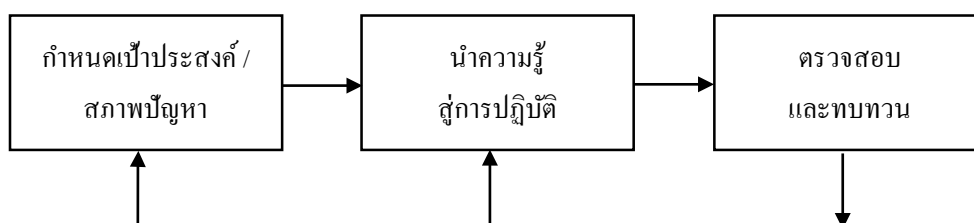
- 4.3.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์
- 4.3.2 การกำหนดเชิงกลยุทธ์
- 4.3.3 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
- 4.3.4 การประเมินและควบคุมกลยุทธ์

กระบวนการทั้ง 4 นี้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน และสามารถย้อนกลับมาประเมิน และปรับเปลี่ยนภายในแต่ละกระบวนการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป ดังแสดงในภาพที่ 3.8

ภาพที่ 3.8 ขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
ที่มา : Abbass F, 2003

4.4 แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนความตระหนัก (Awareness) ที่ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) ดังแสดงในภาพที่ 3.9

ภาพที่ 3.9 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness) นำเสนอเป็น ภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.10

ภาพที่ 3.10 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

5. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

5.1 หลักการบริหารจัดการ (Management Process) เป็นกระบวนการที่เป็นหน้าที่พื้นฐาน 4 ประการของผู้บริหาร ได้แก่

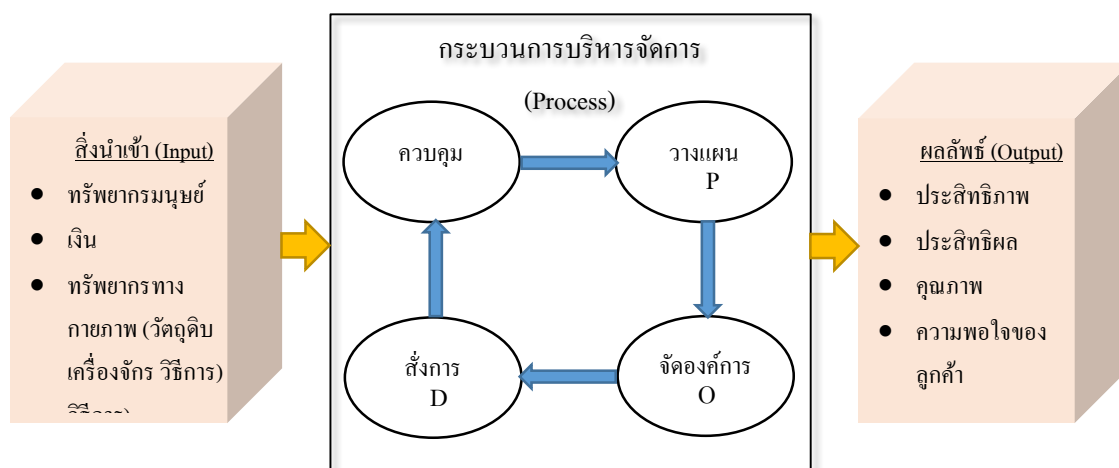
5.1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และตัดสินใจหาวิธีการที่ดีที่สุดที่ทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จ

5.1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการในการจัดตั้งและจัดวางทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรที่ไม่ใช่บุคคล โดยวางแผนให้สามารถบรรลุผลสำเร็จขององค์การ

5.1.3 การนำและสั่งการ (Leading / Directing) หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ในการที่จะให้บุคคลอื่นมีพฤติกรรมในการทำงานที่ต้องการ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

5.1.4 การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การให้เป็นไปตามมาตรฐาน และเป้าหมายที่องค์การคาดหวังและกำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม งานในแต่ละส่วนของกระบวนการจัดการนี้มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน โดยผู้บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการงานและคน ซึ่งจัดเป็น “สิ่งนำเข้า” (Input) โดยผ่าน “กระบวนการ” (Process) ในกิจกรรม การวางแผน การจัดองค์การ การนำสั่งการ และการควบคุมให้สามารถประสานทำงานร่วมกันไป เพื่อให้ได้ “ผลลัพธ์” (Output) ซึ่งก็คือการบรรลุถึงเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ ทั้งทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า เป็นต้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545 : 22) ดังแสดงในภาพที่ 3.11

ภาพที่ 3.11 กระบวนการบริหารจัดการ

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545 : 22)

5.2 รูปแบบการพัฒนาบุคลากร ของ กิตติชาติ บุญเชื้อ (2546) ซึ่งได้เสนอรูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน จากรายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน : ประสบการณ์จากโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

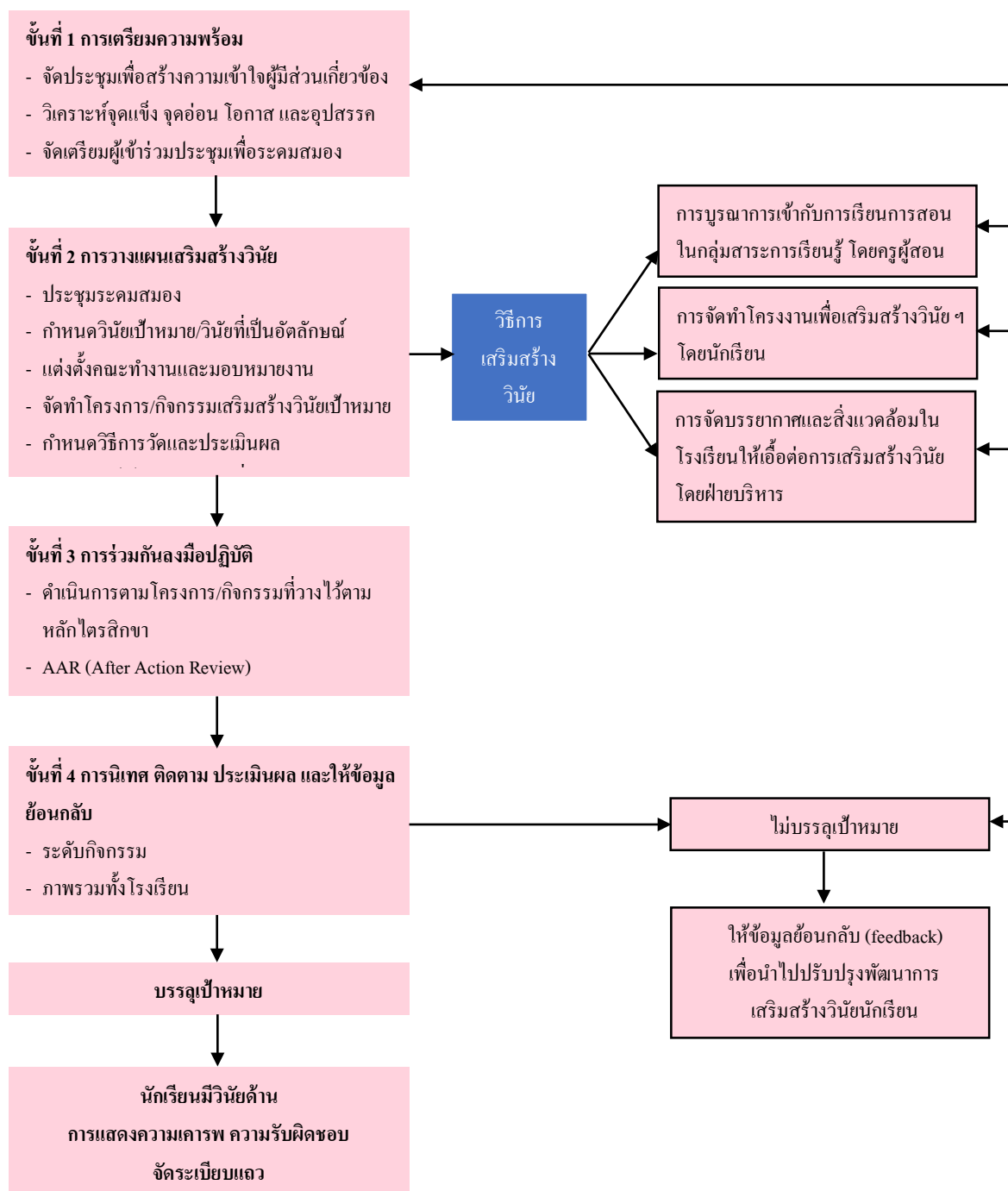
5.2.1 จัดการประชุมสัมมนาและอบรม เพื่อสร้างความตระหนัก

- 5.2.2 จัดให้มีการประชุมชี้แจงในการดำเนินงานปฏิรูป
- 5.2.3 สนับสนุนการศึกษาด้วยตนเองของคณะครู อาจารย์ โดยจัดมุมวิชาการให้
- 5.2.4 เปิดโอกาสให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเองในโรงเรียน
- 5.2.5 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญสาขานั้น ๆ
- 5.2.6 จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อเก็บเกี่ยวความรู้/ศึกษาบทเรียนรอบตัว
- 5.2.7 เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ
- 5.2.8 ปลูกจิตสำนึกของการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน
- 5.2.9 สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารความรู้จากสื่อต่างๆนอกจากเอกสารสิ่งพิมพ์
- 5.2.10 สนับสนุนให้เปิดห้องพิเศษสำหรับครู โดยตั้งชื่อแตกต่างกันไป
- 5.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 15) มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้
 - 5.3.1 ขั้นการเตรียมความพร้อม ได้แก่
 - 1) จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
 - 3) จัดเตรียมผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อระดมสมอง
 - 5.3.2 ขั้นการวางแผนเสริมสร้างวินัย
 - 1) ประชุมระดมสมอง
 - 2) กำหนดวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์
 - 3) แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงาน
 - 4) จัดทำโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยเป้าหมายตามหลักไตรสิกขา

ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยครูผู้สอน การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยโดยผู้บริหาร

 - 5) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล- 5.3.3 ขั้นการร่วมกันลงมือปฏิบัติ
 - 1) ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่วางไว้
 - 2) AAR (After Action Review)
- 5.3.4 ขั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ
 - 1) ระดับกิจกรรม
 - 2) ภาพรวมทั้งโรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ดังแสดงในภาพที่ 3.12

ภาพที่ 3.12 ขั้นตอนการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ที่มา : คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 15)

5.4 รูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนวิถิพุทธ ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 17) มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

5.4.1 ขั้นเตรียมการ : ที่จะให้การจัดโรงเรียนวิถิพุทธดำเนินไปโดยสะดวกด้วย ศรัทธาและฉันทะ

5.4.2 ขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ : ที่จะป้จจัย เป็นกิจกรรม เป็นเครื่องมือสู่การพัฒนาผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะแห่งปัญญาคุณธรรม

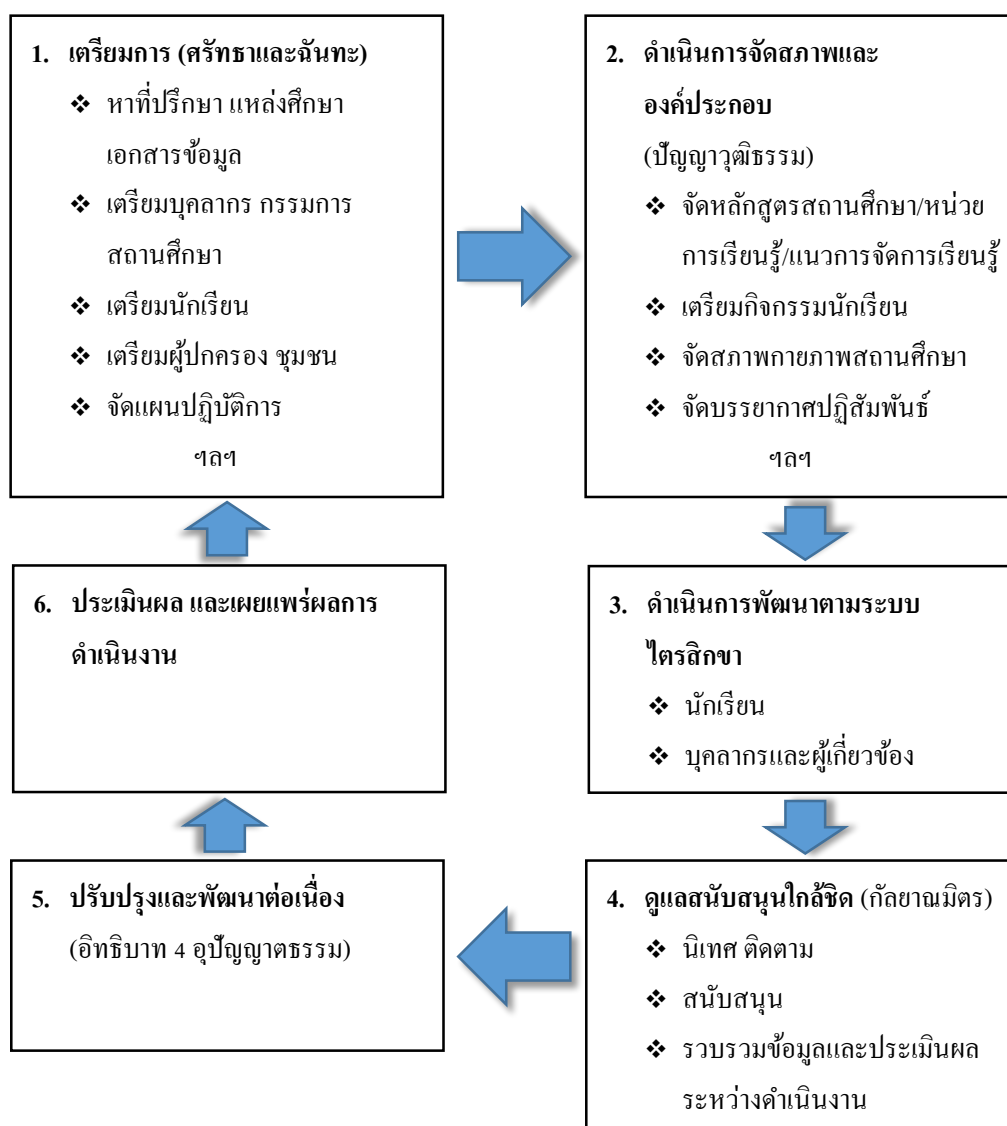
5.4.3 ขั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรตามระบบไตรสิกขา : ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจของการดำเนินการ โรงเรียนวิถิพุทธ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5.4.4 ขั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด : ที่จะช่วยให้การดำเนินงานทุกส่วนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยท่าทีความเป็นกัลยาณมิตร

5.4.5 ขั้นปรับปรุง พัฒนาต่อเนื่อง : ที่จะเน้นย้ำการพัฒนาว่าต้องมีมากขึ้น ๆ ด้วยหลักอิทธิบาท 4 และอุปัฏฐาธรรม

5.4.6 ขั้นประเมินผล และเผยแพร่ผลดำเนินการ : ที่จะนำข้อมูลผลการดำเนินงานสู่การเตรียมการที่จะดำเนินการในรอบต่อไป เช่น ในปีต่อไป หรือใช้กับโครงการต่อเนื่องอื่นและนำผลสรุปจัดทำรายงานผลการดำเนินงานแจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องให้ทราบ

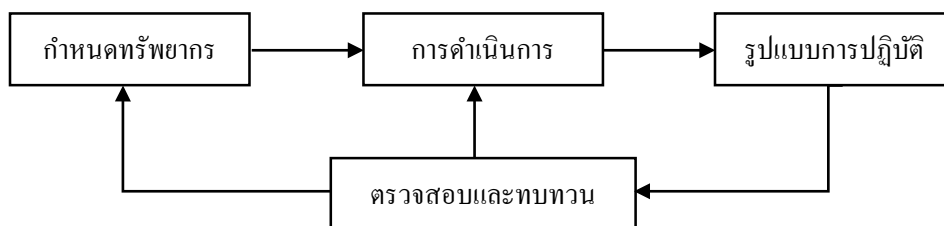
ขั้นตอนการบริหารจัดการ โรงเรียนวิถิพุทธ ดังแสดงในภาพที่ 3.13

ภาพที่ 3.13 ขั้นตอนการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ

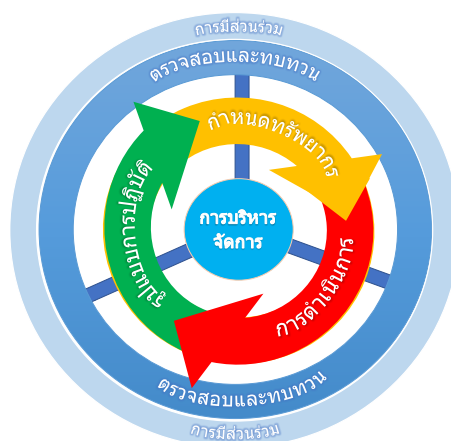
ที่มา : แนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 18)

5.5 แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนการบริหารจัดการ (Management) ที่ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) ดังแสดงในภาพที่ 3.14

ภาพที่ 3.14 แนวคิดของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัสเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ การบริหารจัดการ (Management) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.15

ภาพที่ 3.15 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

6. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ

(Action)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

6.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (Cippa Model) ของ ทิศนา ขัมมณี (2548 : 281-282) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

6.1.1 ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้ของผู้เรียนที่เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

6.1.2 ชั้นแสวงหาความรู้ใหม่ ชั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่มี จากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ

6.1.3 ชั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

6.1.4 ชั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ชั้นนี้เป็นชั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง

6.1.5 ชั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ ชั้นนี้เป็นชั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่

6.1.6 ชั้นการแสดงผลงาน ชั้นนี้เป็นชั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้แสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้

6.1.7 ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ชั้นนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

6.2 หลักการจัดกิจกรรมตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2547:24-27) เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกของการมีวินัยในตนเองในด้านการแสดงเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถวอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้วยหลักการการเสริมแรงบวก การกระทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง และการร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดกิจกรรมของโรงเรียนวิถีพุทธมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัย ในตนเองของนักเรียน โดยได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมไว้เป็นแนวทาง 4 ลักษณะ คือ

6.2.1 กิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระตามหลักสูตร

6.2.2 กิจกรรมประจำวัน/ประจำสัปดาห์

6.2.3 กิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

6.2.4 กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ

6.3 แนวทางการร่วมกันลงมือปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 30) ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอน 2) การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัย โดยนักเรียน 3) การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

6.3.1 ลงมือปฏิบัติด้วยกันตามแผนปฏิบัติงานในทุกกิจกรรมนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการลงมือทำ โดยการสังเกต คิดพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมให้นำไปสู่ความสำเร็จ ประการสำคัญได้เรียนรู้จากการร่วมกันทำงานเป็นทีมงานที่ดีด้วยกัน หลักสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยในการรวม

กลุ่มของนักเรียนให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือ ความเป็นกัลยาณมิตร ทุกคนในกลุ่มจะทำงานอย่างสนุกสนานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

6.3.2 เมื่อจบแต่ละกิจกรรม ให้ทำ AAR (After Action Review) เป็นการพูดคุยกันเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

6.4. หลักการสอนแบบบูรณาการ ของ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2548: 192-194) ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการการสอนแบบบูรณาการไว้ ดังนี้

6.4.1 ขึ้นเลือกเรื่องที่จะสอนแบบบูรณาการ พิจารณาความเหมาะสมกับท้องถิ่นและความเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

6.4.2 ขึ้นกำหนดจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นตามความคิดเห็นของผู้สอน โดยพิจารณาถึงความเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนของตน และปัญหาความต้องการของท้องถิ่น

6.4.3 ขึ้นตรวจสอบจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ และความคิดรวบยอด ที่ผู้สอนกำหนด กับจุดประสงค์และกรอบเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

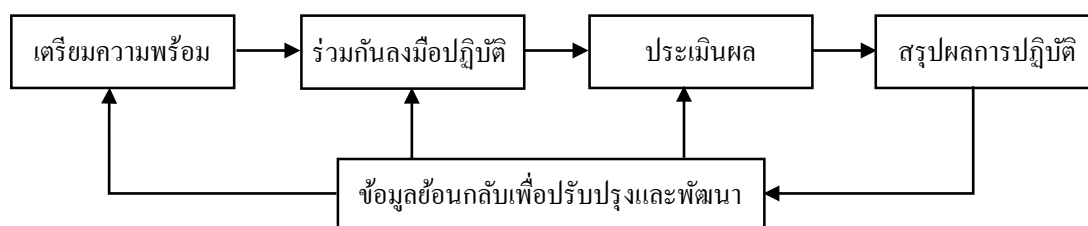
6.4.4 ขึ้นสำรวจพื้นฐานเดิมของผู้เรียนเพื่อจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ให้เชื่อมโยงกับความรู้เดิม และไม่สอนซ้ำในสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว

6.4.5 ขึ้นกำหนดแนวการสอนหรือวางยุทธศาสตร์ในการสอนที่จะทำให้การสอนไม่หลงทาง และบรรลุตามจุดประสงค์ครบถ้วน

6.4.6 ขึ้นกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายละเอียดโดยอาศัยหลักการเรียนรู้วิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ

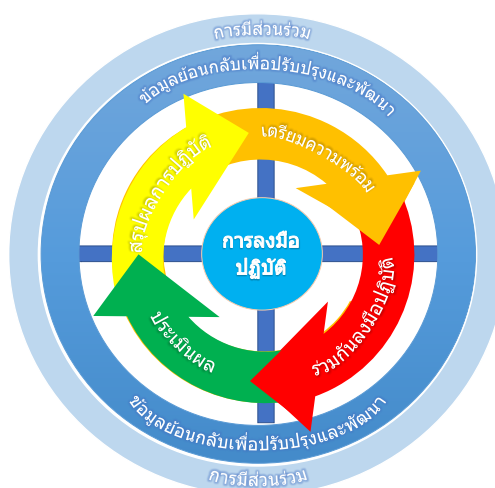
6.4.7 ขึ้นบูรณาการความรู้/สาระ ทักษะ เจตคติและอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสาระและกิจกรรมที่กำหนดไว้

6.5. แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) ที่ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) ดังแสดงในภาพที่ 3.16

ภาพที่ 3.16 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Action) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.17

ภาพที่ 3.17 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

7. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

7.1 หลักการประเมินผล 3 ขั้นตอน ของประมุข รอดประเสริฐ (2554 : 118) ที่กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงาน หรือการเปรียบเทียบผลสำเร็จของงานกับ เป้าหมายที่กำหนด โดยอาศัยวิธีการวิจัย การประเมินผลกรปฏิบัติงานมักประเมินใน 3 ลักษณะ คือ

- 7.1.1 ประเมินผลก่อนการปฏิบัติงาน
- 7.1.2 ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน
- 7.1.3 ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน

7.2 รูปแบบกัลยาณมิตร ภายใต้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556 : 22) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคล และผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานร่วมกัน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

7.2.1 ให้ใจ คือ การสร้างศรัทธาในการพัฒนา โดยสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู และผู้บริหาร สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย กระบวนการเสริมสร้างวินัย และแสดงให้เห็นว่ามีความตั้งใจที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

7.2.2 ร่วมใจ คือ เน้นให้เกิดความร่วมมือ

7.2.3 ตั้งใจ คือ ให้ทุกคนมีความแน่วแน่ที่จะช่วยกันเสริมสร้างวินัยนักเรียน

7.2.4 เปิดใจ คือ ให้ทุกคนพร้อมยอมรับผลการประเมินการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

7.3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยในเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี

7.3.1 เตรียมการประเมินโดยการประชุมครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการประเมิน ประเมินผล โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมวินัยของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ก่อนการใช้จริง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและให้มีมุมมองด้านการประเมินผลสำเร็จของงานทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นการฝึกกำลังให้เข้มแข็งในการร่วมกันสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างยั่งยืน

7.3.2 การติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินการ โดยจัดให้มีการประเมินผล / สัมภาษณ์ผลการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามโครงการ/กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใน 2 ระดับ ดังนี้

1) กระประเมินผลในระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย เช่น ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ร้อยละของครูที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยในการจัดการเรียนการสอน จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นไปตามแผน เป็นต้น

2) การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำผลของระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยมาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน นำวินัยเป้าหมายคือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล

7.3.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนา โดยการนำผลจากการนิเทศ ติดตาม ประเมิน มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ทั้งในระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล

3) การจัดประชุมเพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ประเมิน วิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

7.3.4 การประเมินหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย โดยมีรายละเอียดการ ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยตนเองของนักเรียน ดังนี้

1) ความมีวินัยตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความ รับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

2) ความพึงพอใจของนักเรียน

3) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

4) ความพึงพอใจของครู

5) ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.3.5 สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย และหลังจากการใช้ รูปแบบแล้ว นำข้อมูลผลการประเมินมาสรุปเป็นสารสนเทศของโรงเรียน หลังจากนั้นจึงนำเสนอต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนต่อไป

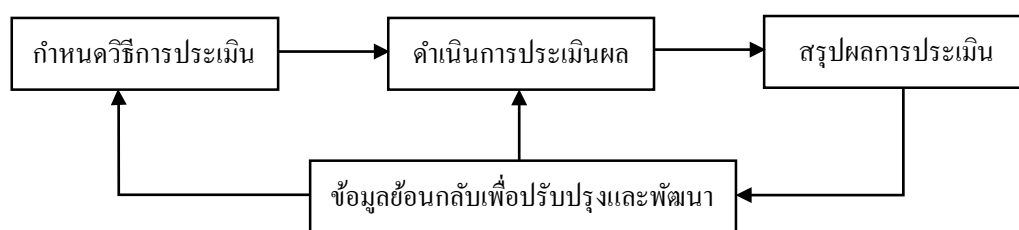
7.4 บทบาทครูในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 92) ซึ่งได้กล่าวว่า บทบาท ของครูในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกในส่วนที่เกี่ยวข้องหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตนของครูที่ควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ

7.4.1 ด้านการอบรมสั่งสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา โดยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การที่ครูได้จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และได้รับประสบการณ์ตรง หรือการใช้บทบาทสมมติ การบอก การแนะนำ การสั่งสอน โดยครู เป็นผู้ แสดง นักเรียนเป็นผู้ฟัง การใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเสริมแรง โดยการให้รางวัล ยกย่อง ชมเชย สร้างแรงจูงใจ จัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนนิสัยจาก จุดด้อยเป็น จุดเด่น จากวิกฤติให้เป็นโอกาสแก่ผู้เรียน การส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ ตระหนักใน บทบาทของผู้เรียนที่จะก่อให้เกิดผลในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

7.4.2 ด้านการเป็นแบบอย่าง หมายถึง การที่ครูจะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็น แม่แบบเป็นครูต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั้งทางด้าน กาย วาจา ใจ อันเป็นแบบแผนที่ ดีงามที่จะก่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

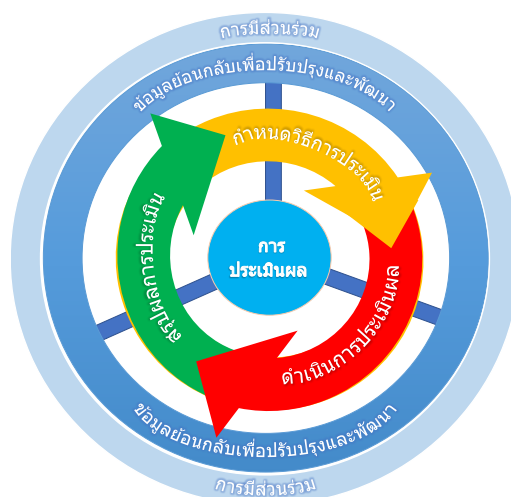
7.4.3 ด้านการติดตามผล หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน หลังจากที่ได้อบรมสั่งสอน และการเห็นแบบอย่างที่ดีแล้ว โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึก และการประเมินผลผู้เรียน เพื่อสร้างพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นการสร้างพื้นฐานให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

7.5 แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ที่ได้จากการวิเคราะห์ ของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) ดังแสดงใน ภาพที่ 3.18

ภาพที่ 3.18 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 ได้แก่ การประเมินผล (Evaluation) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.19

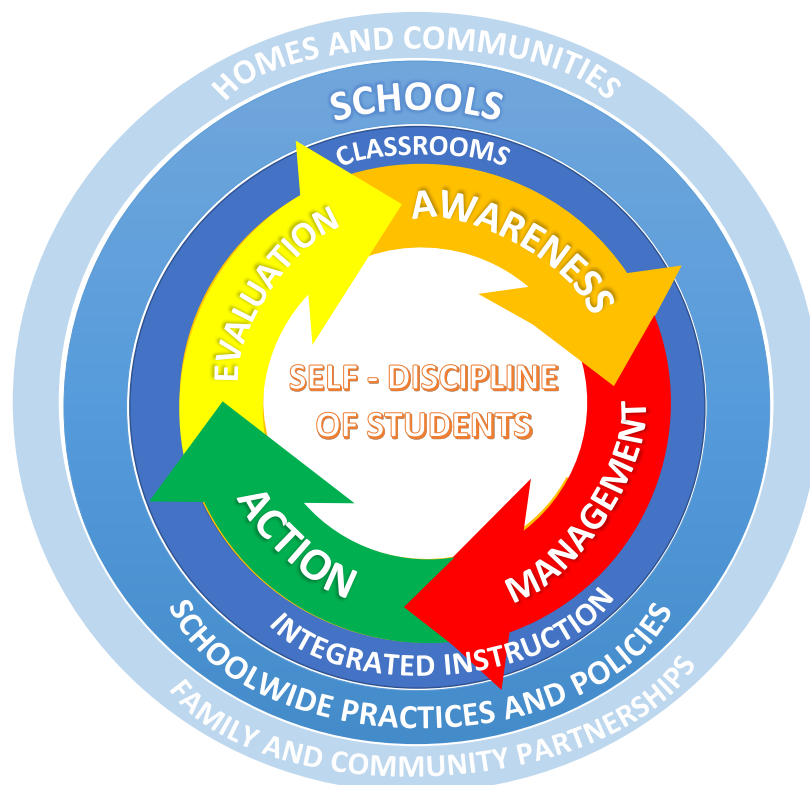

ภาพที่ 3.19 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

8. โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความสมบูรณ์

8.1 โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองในภาพรวมที่สมบูรณ์

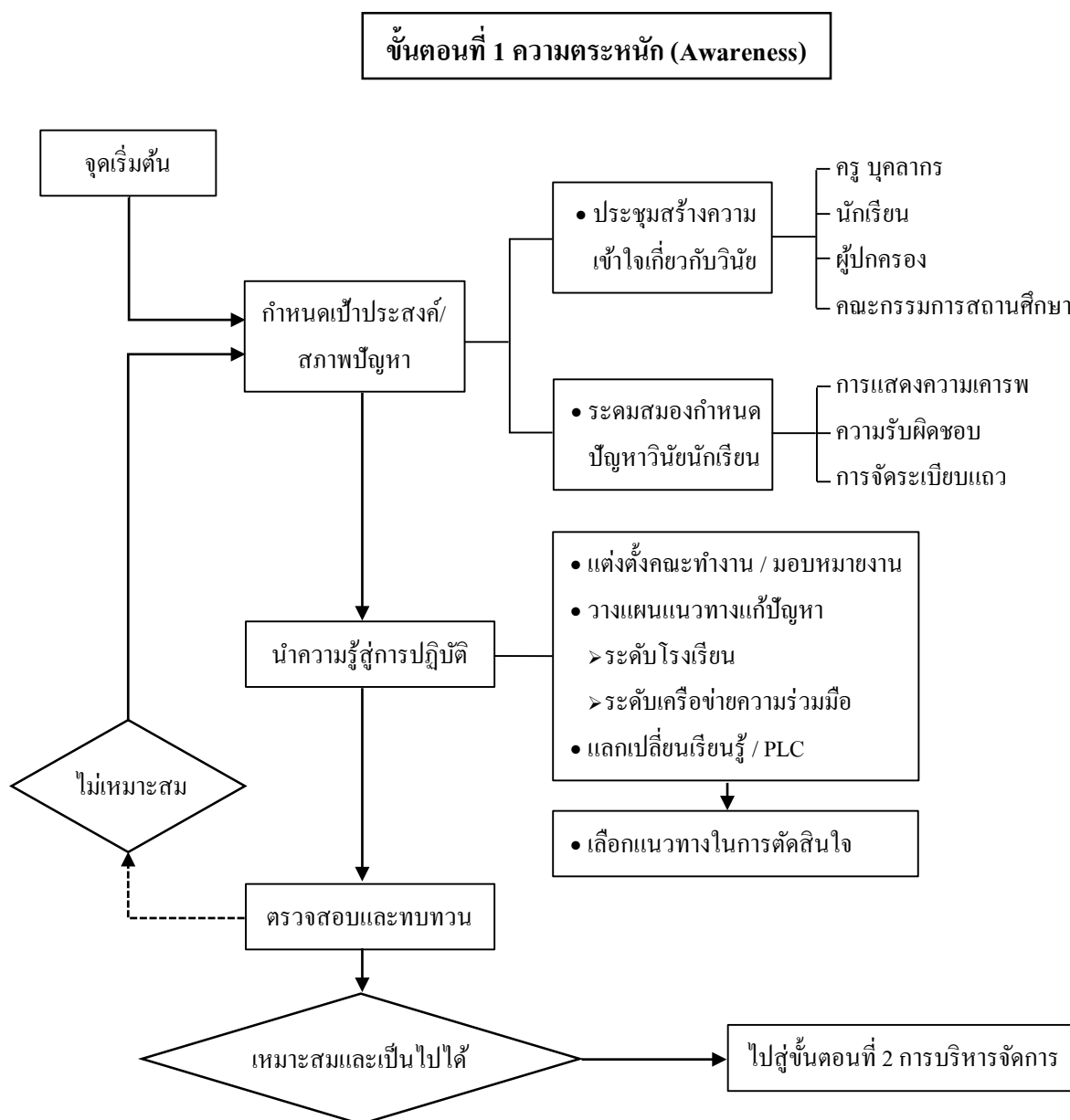
จากโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยตนเองที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การประเมินผล โดยได้นำองค์ประกอบแต่ละขั้นตอนมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์ และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นหนึ่งเดียว โดยมีหลักการสำคัญของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่จะต้องดำเนินการไปพร้อมกัน คือ **ระดับชั้นเรียน** ได้แก่ การบูรณาการการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ **ระดับโรงเรียน/ทุกระดับชั้น** ได้แก่ โครงการ/กิจกรรมการจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นโยบายที่โรงเรียนกำหนด **ระดับครอบครัว ชุมชน** ได้แก่ ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่จะส่งผลร่วมกันต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในภาพรวมเรียกว่า “รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นำรูปแบบไปใช้แก้ปัญหาและเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความ สมบูรณ์ อธิบายเป็นภาพได้ ดังแสดงในภาพที่ 3.20

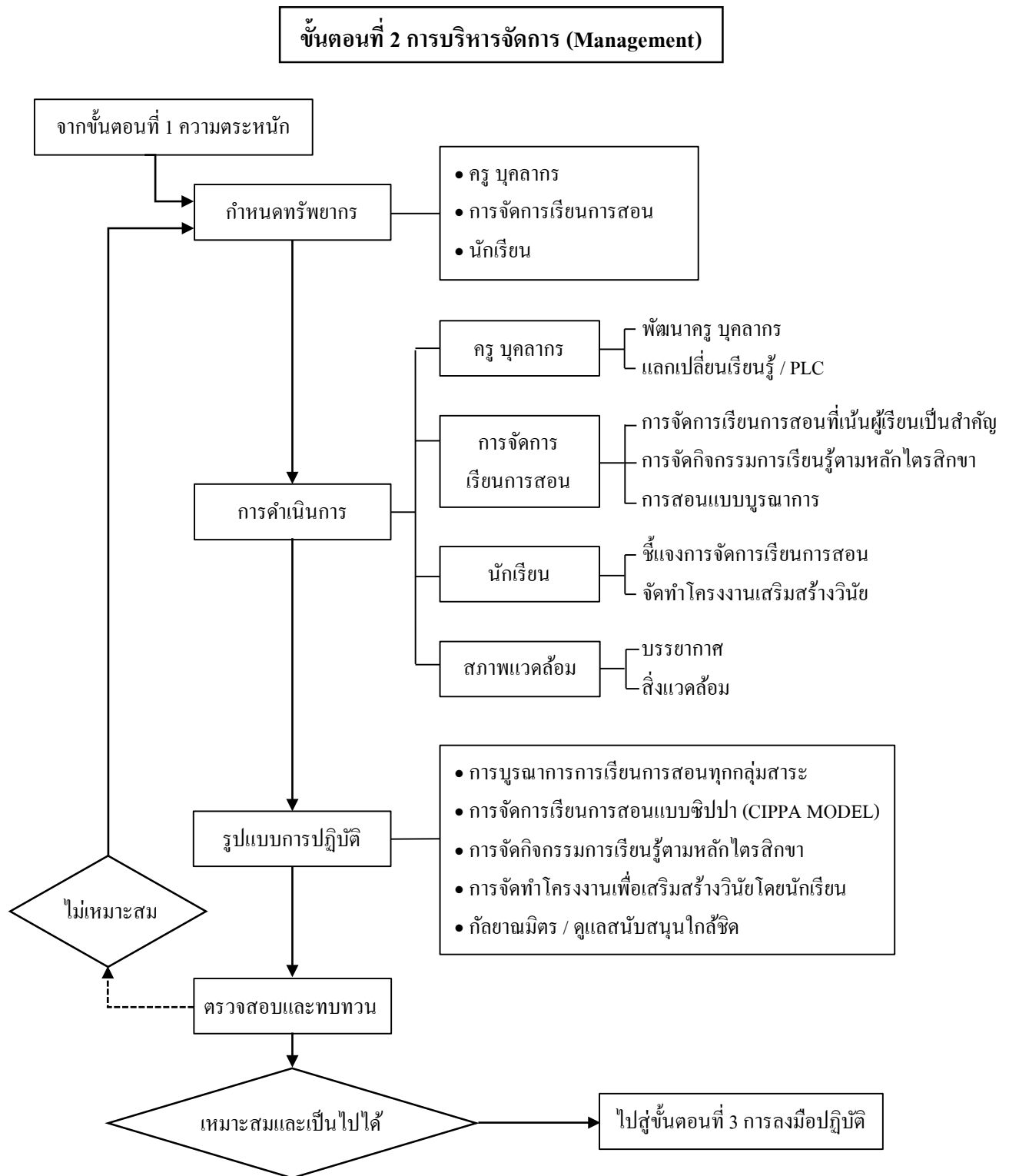
ภาพที่ 3.20 โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความสมบูรณ์

8.2 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

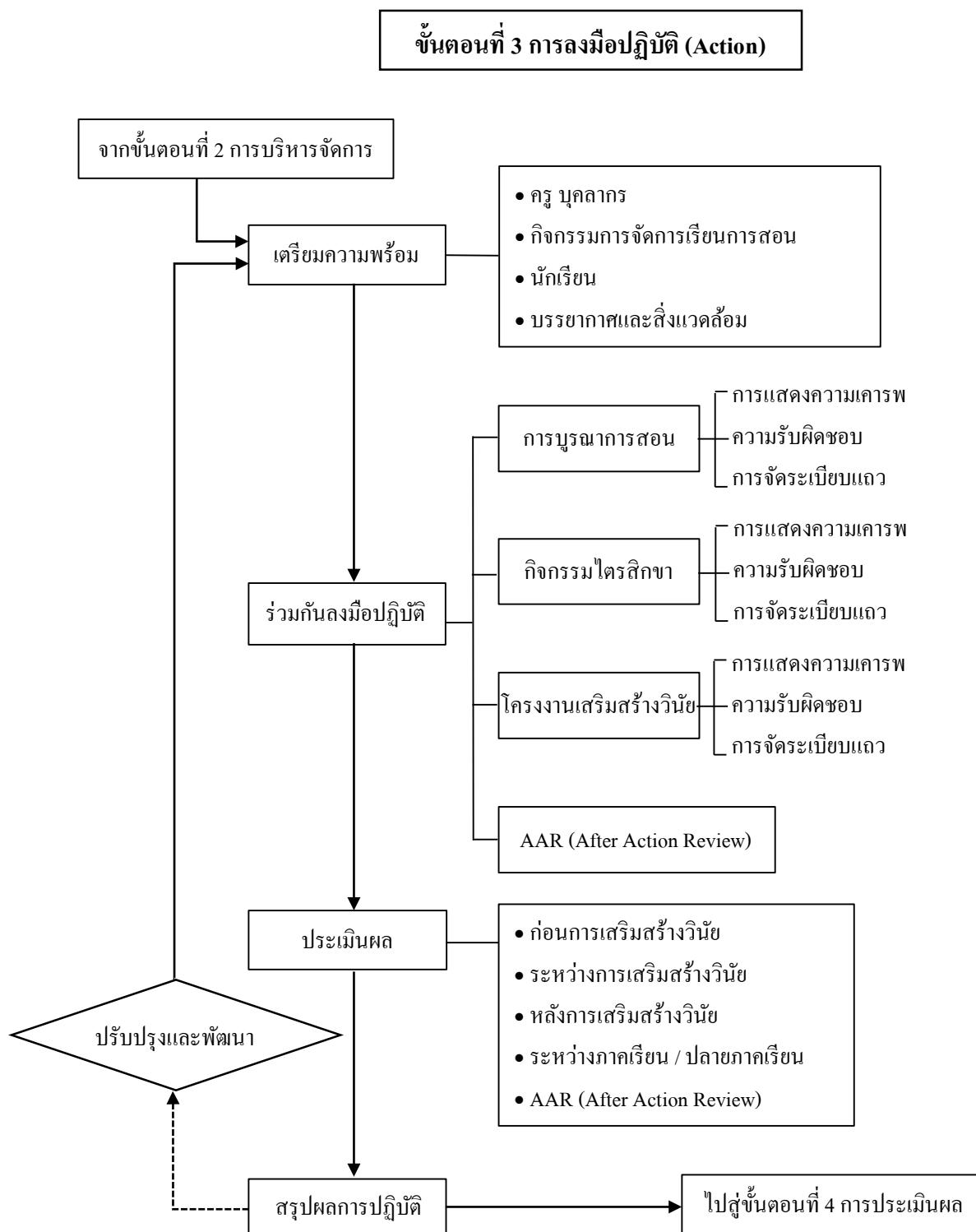
จากโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์ มอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แล้วจึง ดำเนินการปรับปรุงขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบตามคำแนะนำ ดังแสดงในภาพที่ 3.21 - 3.24

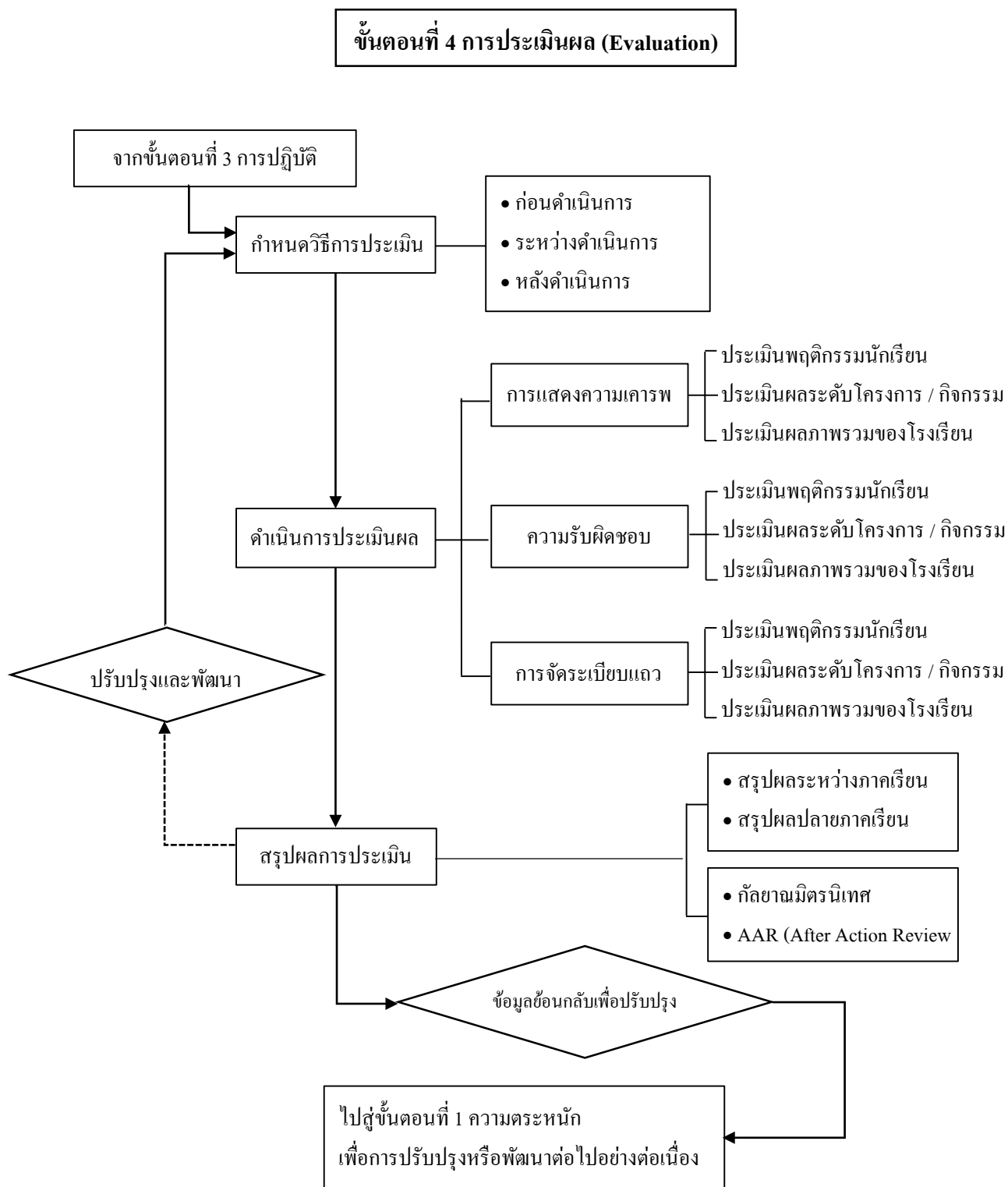
ภาพที่ 3.21 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

ภาพที่ 3.22 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

ภาพที่ 3.23 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

ภาพที่ 3.24 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

9. รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จากภาพที่ 3.21 - 3.24 แต่ละขั้นตอนมีคำอธิบาย ดังนี้

9.1 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

9.1.1 กำหนดเป้าประสงค์ / สภาพปัญหา ของวินัยนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีความตระหนัก เข้าใจ และเห็นความสำคัญในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย กฎกติกาของสังคม และเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นเยาวชนไทยที่เติบโตเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีคุณภาพ หัวข้อในการประชุมประกอบด้วย

- 1.1) สภาพปัญหาของการไม่มีวินัยในปัจจุบัน
- 1.2) ความสำคัญของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
- 1.3) ความสำคัญของกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 1.4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
- 1.5) ผลที่เกิดจากการมีวินัยในตนเอง
- 1.6) การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) ประชุมเพื่อระดมสมองในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนที่จำเป็นต้องร่วมกันแก้ไข โดยร่วมกันนำเสนอปัญหาด้านวินัยที่ต้องการพัฒนา พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ภายนอกโรงเรียน และที่บ้าน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ปัจจัยภายใน ภายนอก ที่เสริมการสร้างวินัย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันหาจุดร่วมของปัญหาด้านวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งผลจากการระดมสมองวินัยที่ควรเสริมสร้างในโรงเรียน มี 3 ด้านคือ

- 2.1) การแสดงความเคารพ
- 2.2) ความรับผิดชอบ
- 2.3) การจัดระเบียบแถว

9.1.2 นำความรู้สู่การปฏิบัติ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะทำงาน

1.1) ประชุมครูประจำชั้น ครูประจำวิชา บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมสมองในการขับเคลื่อนรูปแบบในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียน

1.2) แต่งตั้งคณะทำงานมอบหมายงาน ความรับผิดชอบในการวางแผนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำโครงการ/กิจกรรม การดำเนินการลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2) วางแผนแนวทางแก้ปัญหา

2.1) ระดับโรงเรียน

คณะทำงานผู้รับผิดชอบร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว) และจุดอ่อน หรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอกที่เอื้อให้โรงเรียนสามารถเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เช่น ผู้ปกครองต้องการให้ลูกหลานมีวินัย โรงเรียนจึงควรให้การปลูกฝัง เป็นต้น) และสภาพภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของโรงเรียน เช่น ปัญหาของชุมชน/นักเรียน ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เป็นต้น รวมทั้งพิจารณาทบทวน วัสดุภัณฑ์ ปรึชญาต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนรอบด้านอย่างแท้จริง และเลือกใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงของโรงเรียน จากผลการประชุมได้กำหนดหัวข้อในการนำไปวางแผนลงสู่ปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1) พฤติกรรมวินัยด้าน การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ที่ต้องให้เกิดขึ้นกับนักเรียน และพฤติกรรมวินัยที่เป็นปัญหาที่ไม่ควรให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.1.2) การจัดการเรียนการสอน

2.1.3) โครงการ/กิจกรรม

2.1.4) วิธีการวัดและประเมินผล

2.1.5) นโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน

2.2) ระดับเครือข่ายความร่วมมือ

ประชุม ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเรื่องต่อไปนี้

2.2.1) วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน

2.2.2) สนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2.2.3) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ

3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ PLC

โรงเรียนใช้หลักการของ PLC (Professional Learning Community) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการเรียนรู้ร่วมกัน ผลที่ได้แยกเป็นระดับ ดังนี้

3.1) ระดับนักเรียน นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและร่วมมือให้เกิดการเรียนรู้จากครู และเพื่อนนักเรียนที่ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้รับการพัฒนาทักษะ และพฤติกรรมวินัยในตนเองที่สำคัญ 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

3.2) ระดับผู้ประกอบการวิชาชีพ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ทุกคนในโรงเรียน ร่วมกันพิจารณาทบทวนนโยบาย การปฏิบัติ และกระบวนการของการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถเสริมสร้างวินัยแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้อบรมและสภาพแวดล้อมของการทำงานที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันของทุกฝ่าย

3.3) ระดับเครือข่ายความร่วมมือ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การดูแล แนะนำ สนับสนุน ครู และผู้บริหาร เป็นการเชื่อมโยงแนวทางในการปฏิบัติเสริมสร้างวินัยให้แก่บุตรหลานทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน ให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีความหมาย

4) เลือกแนวทางในการตัดสินใจ

ร่วมกันสรุป และตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินการที่เหมาะสม มีความเป็นไปได้ที่จะแก้ปัญหาวินัยของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว และลงมือปฏิบัติ

9.1.3 ตรวจสอบและทบทวนแนวปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ครู/ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมและความเป็นไปได้
- 2) นำแนวทางการปฏิบัติที่ได้ตรวจสอบและทบทวนแล้วไปใช้ในชั้นตอน

ที่ 2 ต่อไป

กระบวนการดำเนินการ ชั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
กำหนดเป้าประสงค์ /สภาพปัญหา	บรรยายสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียน	จัดประชุม ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา โดยผู้บริหารเป็นผู้บรรยายเนื้อหาความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียนและการรณรงค์การมีวินัย	- PowerPoint - วิดีทัศน์เกี่ยวกับการรณรงค์การมีวินัย	ผู้เข้าร่วมประชุมรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเสริมสร้างวินัย มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน
ระดมสมองกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน ปฏิบัติการ “ค้นหาวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน”	- แบ่งกลุ่มตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มครู ผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา กลุ่มนักเรียน แกนนำ/สภานักเรียน - วิเคราะห์ปัญหา หรือ พฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ภายนอกโรงเรียนและที่บ้าน - วิเคราะห์หาพฤติกรรมที่ต้องการเห็นในโรงเรียน ที่บ้าน - จัดกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัย - จัดลำดับความสำคัญ	- ใบบงานที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา หรือ พฤติกรรมที่เป็นปัญหา - ใบบงานที่ 2 วิเคราะห์หาพฤติกรรมที่ต้องการเห็น		1. ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถกำหนดวินัยเป้าหมายที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนและระบุพฤติกรรมบ่งชี้ได้ 2. ได้วินัยนักเรียนที่ต้องการเสริมสร้าง 3 ด้าน คือ การแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว
วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การเสริมสร้างวินัย การแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว	ให้ผู้เข้าร่วมประชุม ร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านการแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	ใบบงานวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการเสริมสร้างวินัยด้านการแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว		ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถ ระบุจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การเสริมสร้างวินัยวินัย ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
นำความรู้สู่การปฏิบัติ	แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายงาน - ระดับโรงเรียน - ระดับเครือข่ายความร่วมมือ	กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร ครู กลุ่ม ผู้ปกครอง และคณะ กรรมการสถานศึกษา กลุ่มนักเรียน แกนนำ/ สถานักเรียน ร่วมเสนอ ตัวแทนกลุ่มเป็นคณะ ทำงานระดับโรงเรียน และระดับกลุ่มเครือข่าย ความร่วมมือ	ใบงาน เสนอรายชื่อ ตัวแทนกลุ่มเป็นคณะ ทำงาน ระดับโรงเรียน ระดับ กลุ่มเครือข่าย ความร่วมมือ	คณะทำงาน - ระดับ โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู สถานักเรียน /กลุ่ม นักเรียนแกนนำ - ระดับเครือข่ายความ ร่วมมือ ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง
	แนวทางการเสริมสร้าง วินัยด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	คณะทำงานแต่ละระดับ ประกอบด้วยกลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่ม เครือข่าย วางแผน ดำเนินการเสริมสร้าง วินัยโดยนำปัญหาจาก ใบงานวิเคราะห์ปัญหา พฤติกรรมบ่งชี้ มาเลือก จัดทำแผนดำเนินการ เสริมสร้างวินัย ตัวแทน กลุ่มนำเสนอผังความคิด (Mind Map) ผู้เข้าร่วม ประชุมร่วมแสดงความ คิดเห็น/วิพากษ์	ใบงาน แผนดำเนินการ เสริมสร้างวินัยนักเรียน	1. ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจ ถึง แนวทางการเสริม สร้างวินัยนักเรียน ใน 3 แนวทาง คือ การ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญแบบชิปปา การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลัก ไตรสิกขา การจัดทำโครงงาน 2. ผู้เข้าร่วมประชุม สามารถวางแผน ดำเนินการเสริมสร้าง วินัยนักเรียน ได้
ตรวจสอบและ ทบทวน	ความเป็นไปได้และ ความเหมาะสมของ แนวทางเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียน	คณะทำงานร่วมทบทวน ตรวจสอบแก้ไขแนวทาง การเสริมสร้างวินัย นักเรียนโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความ เป็นไปได้และ ความ เหมาะสม	ใบงานวิเคราะห์ความ เป็นไปได้และความ เหมาะสมของแนวทาง เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียนด้านการ แสดงความเคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว	ผู้เข้าร่วมประชุม สามารถระบุข้อที่ควร แก้ไขปรับปรุง จากการ ปฏิบัติตามแนวทางการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียน ด้านการ แสดงความ เคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว
	เลือกแนวทางในการ ตัดสินใจ	คณะทำงานร่วม ตัดสินใจเลือกแนวทาง ในการปฏิบัติ	ใบงาน นำเสนอแนวทาง ในการปฏิบัติ	ได้แนวทางการปฏิบัติที่ ได้ตรวจสอบ และ ทบทวนแก้ไขแล้ว

9.2 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

9.2.1 กำหนดทรัพยากร คือ การกำหนดปัจจัยนำเข้า ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน มีดังนี้

1) ครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ได้แก่

1.1) ครูประจำชั้น

1.2) ครูประจำวิชา

2) การจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้แก่

2.1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2) การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

2.3) การสอนแบบบูรณาการ

3) นักเรียน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวีทุกคน

9.2.2 การดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

1) ครู บุคลากร เตรียมความพร้อม ดังนี้

1.1) พัฒนาครูและบุคลากร ดำเนินการดังนี้

1.1.1) ประชุมชี้แจง แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1.1.2) จัดตั้งทีมงาน มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.1.3) จัดให้มีการประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ

1.1.4) สนับสนุนให้ครู บุคลากร ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.1.5) เปิดโอกาสให้ครู ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเอง

1.1.6) เปิดโอกาสให้ครูร่วมกันตรวจสอบและประเมินผล

1.1.7) ปลุกจิตสำนึกการทำงานร่วมกัน เพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.1.8) สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารและความรู้จากสื่อต่าง ๆ

อย่างสม่ำเสมอ

1.2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ โดยใช้หลักการของ PLC

(Professional Learning Community) โดยโรงเรียนได้กำหนดชั่วโมง PLC หลังเลิกเรียนวันละหนึ่ง ชั่วโมงทุกวันเพื่อให้ครูทุกคนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน ดังนี้

1.2.1) รวมกลุ่มครูที่มีปัญหา / ความต้องการเดียวกันในการแก้ไข

ปัญหาพฤติกรรมทางด้านวินัยนักเรียน ได้แก่ กลุ่มครูช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) กลุ่มครูช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) กลุ่มครูช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3)

1.2.2) ค้นหาปัญหา ความต้องการ โดยร่วมกันเสนอพฤติกรรมวินัย ที่เป็นปัญหา และต้องการแก้ไข จัดกลุ่มปัญหา จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน และเลือกพฤติกรรมวินัย ที่เป็นปัญหาโดยการพิจารณาร่วมกัน

1.2.3) ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยเล่าเรื่องที่เร้าพลัง บอกเล่าประสบการณ์ที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ ค้นหาตัวอย่าง รูปแบบที่ประสบความสำเร็จ และร่วมกัน ตัดสินใจเลือกรูปแบบ/วิธีการ/นวัตกรรมในการแก้ปัญหา

1.2.4) ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา โดยออกแบบกิจกรรมตาม วิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่มเลือก และนำเสนอในภาพรวมของกลุ่มใหญ่ทั้งโรงเรียน เพื่อสรุปและเลือก วิธีการที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้มากที่สุดในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน

1.2.5) แลกเปลี่ยนเสนอแนะ โดยนำเสนอกิจกรรม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนการแก้ปัญหาวินัยให้ผู้ที่มิประสบความสำเร็จหรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ได้แก่ คณาจารย์ บุคลากร ผู้บริหาร โรงเรียนอื่น

1.2.6) นำสู่การปฏิบัติ สังเกตการสอน การจัดโครงการ/กิจกรรม โดยร่วมกันนิเทศอย่างกัลยาณมิตร

1.2.7) สะท้อนผล โดยร่วมกันสรุปผลการนำรูปแบบ หรือวิธีการ โครงการ/กิจกรรมในการนำไปแก้ปัญหาวินัยนักเรียน อภิปรายผลแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทาง ในการพัฒนาต่อไป

2) การจัดการเรียนการสอน คือ รูปแบบ / วิธีการ แนวทางในการจัดการเรียนการสอน ที่โรงเรียนใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

2.1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1) ให้นักเรียน มีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูผู้สอนคือผู้สนับสนุน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

2.1.2) ให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิม ความหมายต่อการเรียนรู้ และความต้องการของนักเรียน

2.1.3) ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน นักเรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียนหากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

2.1.4) สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการทำงาน การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ

2.1.5) ครูผู้สอน คือผู้อำนวยการความสะอาดและเป็นแหล่งความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถช่วยเหลือนักเรียน โดยไม่มีเงื่อนไข

2.1.6) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในแง่มุมมองของตนเองที่แตกต่างออกไป เพื่อสร้างความมั่นใจและการควบคุมตนเองได้มากขึ้น

2.1.7) จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้หลาย ๆ ด้านพร้อมกันไป

2.2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ให้ครูดำเนินการดังนี้

2.2.1) ศึกษาหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2.2) ให้การยกย่อง ชมเชย ครูที่พัฒนาจนเป็นแบบอย่าง เพื่อเป็นแนวร่วมหรือแกนนำ

2.2.3) ร่วมกันกำหนดโครงการ/กิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิตที่เป็นการปฏิบัติบูรณาการทั้ง ศีล สมาธิ และปัญญา ให้เหมาะสมกับนักเรียน และสภาพโดยรวมของโรงเรียน

2.2.4) กำหนดวิธีการวัด และประเมินผล พฤติกรรมตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ช่วงเวลาของการประเมินผล ทั้งในระดับโครงการ/กิจกรรม และภาพรวมของโรงเรียน

2.2.5) ดูแลสนับสนุนใกล้ชิด มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ปรารถนาดีต่อการพัฒนานักเรียน และต่อการทำงาน

2.3) การสอนแบบบูรณาการ คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการสอนหลายวิธี จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกัน ตลอดจนมีการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่หลากหลาย แนวทางการดำเนินการดังนี้

2.3.1) ให้ครูศึกษาความสำคัญการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย

2.3.2) ให้ครูได้ศึกษาลักษณะและรูปแบบของการบูรณาการ เพื่อนำมาปรับใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

2.3.3) ให้ครูวางแผนจัดกิจกรรมบูรณาการด้านวินัย และกำหนดลักษณะของการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบบูรณาการ

3) นักเรียน เตรียมความพร้อมนักเรียน ดังนี้

3.1) ประชุมนักเรียน ชี้แจงแนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

3.2) แนะนำชี้แจงและกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญ

ของการมีวินัย ส่งเสริมสนับสนุน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอกิจกรรม ได้ลงมือทำกิจกรรม และจัดทำโครงการที่เสริมสร้างวินัยฯ ด้วยตนเอง

4) สภาพแวดล้อม

จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย ทั้งทาง ภายนอกและจิตใจของครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน

9.2.3 รูปแบบการปฏิบัติ คือ กลไก แนวทางหรือวิธีการที่ทุกฝ่ายร่วมกันตัดสินใจ เลื่อนนำมาใช้ในการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน ดังนี้

1) การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการใน 2 แนวทาง ดังนี้

1.1) การสอนตรง (Direct teaching) คือ ให้ครูสอนเรื่องวินัยเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว โดยตรงให้กับนักเรียน

1.2) การบูรณาการลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Integration in learning management process) เป็นการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน โดยครูยังสอนเนื้อหาปกติทั่วไป แต่สอดแทรกเรื่องวินัยทั้งความรู้ และการปฏิบัติจริงทุกกลุ่มสาระ

2) การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL) คือ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม

2.2) ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่

2.3) ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล / ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยง

ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

2.4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

2.5) ขั้นสรุปและจัดระเบียบความรู้

2.6) ขั้นการแสดงผลงาน

2.7) ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้

3) การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ดำเนินการดังนี้

3.1) การเตรียมความพร้อม

3.1.1) การสร้างความตระหนัก

3.1.2) การจัดเตรียมสถานที่/ห้องสำหรับปฏิบัติกิจกรรม

3.1.3) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม

3.1.4) การจัดเก็บข้อมูลและการจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2) การพัฒนาขั้นศีล

3.2.1) กิจกรรมประจำวัน

3.2.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์

3.2.3) กิจกรรมเสริม

3.3) การพัฒนาขั้นสมาธิ

3.3.1) กิจกรรมประจำวัน

3.3.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์

3.3.3) กิจกรรมเสริม

3.4) การพัฒนาขั้นปัญญา

3.4.1) กิจกรรมประจำวัน

3.4.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์

3.4.3) กิจกรรมเสริม

4) การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน เป็นโครงการที่เน้นให้นักเรียนคิด เลือกร ทำ นำเสนอ ในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิด การเรียนรู้ถึงการมีวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

5) กัลยาณมิตร / ดูแลสนับสนุนใกล้ชิด แนวทางการดำเนินงาน คือ

5.1) การนิเทศติดตามด้วยกัลยาณมิตร

5.2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บรรยากาศของการเคารพอ่อนน้อม เมตตา กรุณาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อครู นักเรียนต่อนักเรียน และครูต่อครูด้วยกัน

9.2.4 ตรวจสอบและทบทวน

1) ครู/ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2) นำแนวทางการปฏิบัติที่ได้ตรวจสอบและทบทวนแล้วไปใช้ในขั้นตอน

ที่ 3 ต่อไป

กระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
กำหนดทรัพยากร	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มครูตามช่วงชั้น คือ กลุ่มที่ 1 ชั้น ป.1-3 กลุ่มที่ 2 ชั้น ป.4-6 กลุ่มที่ 3 ชั้น ม.1-3 ให้แต่ละกลุ่ม ยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ 1 ให้แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างพฤติกรรมปัญหาที่พบในโรงเรียน - ใบงานที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มสรุปสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน - ร่วมกันสรุปปัจจัยที่ส่งผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน 	ผู้เข้าร่วมประชุมรู้และเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน คือ ครู บุคลากร การจัดการเรียนการสอน และนักเรียน
การดำเนินการ	แนวทางการเตรียมความพร้อมครู การจัดการเรียนการสอนนักเรียน และสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาคูร บุคลากร การจัดการเรียนการสอน - โรงเรียนจัดหา เครื่องคอมพิวเตอร์สัญญาณอินเตอร์เน็ตให้ครูทุกชั้นเรียนและทุกอาคารเรียนเพื่อให้ครูศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา - ประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา การจัดการกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา การสอนแบบบูรณาการ การจัดทำโครงการวินัย โดยผู้บริหาร กลุ่มงานวิชาการ - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ โดยใช้หลักการของ PLC 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - ใบงานที่ 1 หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ตนเองศึกษาค้นคว้า เช่น กระบวนการจัดการเรียนการสอน การทำโครงการวินัยของนักเรียน กิจกรรมใดรศึกษาที่เสริมสร้างวินัย เป็นต้น - ใบงานที่ 2 ยกตัวอย่างพฤติกรรมนักเรียนในด้านการศึกษา ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถวที่ไม่พึงประสงค์หรือที่ต้องการเห็นในโรงเรียน วิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครู บุคลากรได้รับความรู้และสามารถพัฒนาตนเองในเรื่องวินัยตามความต้องการ 2. ครู บุคลากรสามารถแก้ปัญหาวินัยนักเรียนด้านแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว โดยใช้แนวทางของการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา การบูรณาการ การจัดการกิจกรรม ไตรสิกขา การใช้โครงการ อย่างเป็นระบบได้ 3. นักเรียนสามารถทำโครงการเสริมสร้างวินัยได้ 4. โรงเรียนมีบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
การดำเนินการ		<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดชั่วโมง PLC หลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง จัดกิจกรรม หมุนเวียนให้ครูดังนี้ - ให้ครูนำเสนอ พฤติกรรมที่เป็น ปัญหาในแต่ละวัน จัดกลุ่มปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์หา สาเหตุ แนวทางการ แก้ไข โดยใช้แนว ทางของการจัดการ เรียนการสอน หลัก ไตรสิกขา โครงการงาน วินัย เช่น นักเรียน ไม่ส่งการบ้าน มา โรงเรียนสาย ใช้ วิธีการใดแก้ปัญหา - นำเสนอรูปแบบที่ ประสบผลสำเร็จใน การเสริมสร้างวินัย - ร่วมกันเสนอแนะ กำหนดโครงการ กิจกรรม วิธีการวัด ประเมินผล ช่วงเวลาประเมิน การทำแผนการสอน แบบบูรณาการ เพื่อ นำสู่การปฏิบัติ นักเรียน - ประชุมชี้แจงนักเรียน เรื่องการจัดการเรียน การสอน กิจกรรมตาม หลักไตรสิกขา และ การทำโครงการ เสริมสร้างวินัยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ทัศนคติเกี่ยวกับการมี วินัยในตนเองด้านการ แสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และ การจัดระเบียบแถว 	

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
การดำเนินการ		<p>สภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครู บุคลากร นักเรียน รวมกันตัดตกแต่งพุ่ม ไม้ ปลุกต้นต้นไม้ให้ สวยงามร่มรื่น น่าอยู่ - ทำป้ายสัญลักษณ์ บริเวณโดยรอบ เช่น “ทำดีสำคัญกว่าทุก สิ่ง” “โรงเรียนวิถี พุทธ” “ทนุโต เสฏฐ โฐ มนุสเสสุ ในห่มมุนยัย ผู้ฝึกตน ได้แล้ว เป็นผู้ ประเสริฐสุด” เป็นต้น - จัดเวรประจำวันมี นักเรียน ครูรับผิดชอบ ทำหน้าที่ดูแลความ สะอาดเรียบร้อย บริเวณที่รับผิดชอบ - จัดเตรียมถังขยะแยก ประเภทตามสี คือ สี เขียว ขยะที่เน่าเสียย่อย สลายเร็ว เช่นผักผลไม้ เศษอาหาร สีเหลือง ขยะที่นำมารีไซเคิลได้ เช่น แก้ว กระดาษ สี ฟ้า ขยะที่ย่อยสลาย ไม่ได้ไม่เป็นพิษ เช่น โฟม พลาสติกห่อลูก อม ถุงพลาสติก - มอบสถานักเรียน ตรวจสอบความ สะอาดเรียบร้อยเวร ประจำวัน ประกาศยก ย่องชมเชยทุกวัน 		

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
รูปแบบการปฏิบัติ	วิธีการเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียน	ประชุมครู บุคลากร ทบทวนตรวจสอบ วิธีการหรือแนวทางที่ ร่วมกันตัดสินใจเลือก นำมาใช้ในการเสริม สร้างวินัยในตนเองของ นักเรียน ได้แก่ การบูรณา การสอน การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบชิปปา กิจกรรมตามหลักไตร สิกขา การทำโครงการงาน	PowerPoint	ได้วิธีการที่เหมาะสมมี ความเป็นไปได้ในการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียนด้านการ แสดงความเคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว 4 แนวทาง คือ 1. การบูรณาการสอน 2. การจัดการเรียนการ สอนแบบชิปปา 3. การจัดกิจกรรมตาม หลักไตรสิกขา 4. การจัดทำโครงการงาน ด้วยบรรยากาศของ กัลยาณมิตร ในสภาพ แวดล้อมที่ดี

9.3 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

9.3.1 เตรียมความพร้อม

1) ครู

- 1.1) วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัย
สอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.2) ออกแบบโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา
 - 1.3) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)
 - 1.4) จัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมวินัยของนักเรียน และจัดหาสื่อต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้อง ได้แก่ ใบงาน กรณีศึกษา/ตัวอย่าง
 - 1.5) ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการทำโครงการเสริมสร้างวินัย
- ##### 2) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
- 2.1) กำหนดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมเสริม

ที่เสริมสร้างวินัยตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย การพัฒนาขั้นศีล การพัฒนาขั้นสมาธิ การพัฒนาขั้นปัญญา

2.2) กำหนดเครื่องมือในการประเมินพฤติกรรมวินัยของครู นักเรียน และผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3) กำหนดวิธีการวัดประเมินผล และติดตามผลในระดับโครงการ/กิจกรรม และในภาพรวมของโรงเรียน

3) นักเรียน

3.1) ประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแจ้งสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย

3.2) ให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง

4) บรรยายกาศและสิ่งแวดล้อม จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย ดังนี้

4.1) บรรยายกาศ

4.1.1) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความมีเมตตากรุณาต่อกัน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4.1.2) ให้การสนับสนุน ดูแลใกล้ชิด มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อการพัฒนาผู้เรียน และต่องาน

4.1.3) การทำกิจกรรมให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

4.2) สิ่งแวดล้อม

4.2.1) จัดทำโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม จัดทำป้ายสัญลักษณ์เตือนเรื่องวินัย และหลักธรรม เช่น คนดีสำคัญกว่าทุกสิ่ง โรงเรียนวิถีพุทธ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม 12 ประการ เป็นต้น

4.2.2) ปลูกต้นไม้ สร้างความร่มรื่นให้รู้สึกสงบ มีความสุข บริเวณโรงเรียน โดยรอบ สะอาด ปลอดภัย

4.2.3) อาคารสถานที่ ห้องเรียน แข็งแรง ปลอดภัย มีห้อง/สถานที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับปฏิบัติกิจกรรม

9.3.2 ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัย 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ที่วางไว้ ดังนี้

1) การบูรณาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ครูดำเนินการบูรณาการ

(Integrated) เรื่องวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เข้ากับการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโมเดล ชิปปา (CIPPA MODEL) ดังนี้

1.1) ขั้นนำ เป็นขั้นแนะนำเริ่มชั้นเรียน ให้ครูสอดแทรกคุณลักษณะ ของการมีวินัยเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว โดย

1.1.1) ครูพูดถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

1.1.2) กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยใช้คำถามให้ นักเรียนร่วมกันตอบในชั้นเรียนว่า ข้อดีและข้อเสียของการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัด ระเบียบแถว เช่น “ถ้านักเรียนไม่ทำการบ้านจะมีผลดีหรือได้ประโยชน์อะไร” “คนที่ไม่ต่อแถวซื้อ อาหาร จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง” “ถ้านักเรียนไม่ไหว้ครูเมื่อพบเจอ ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด” เป็นต้น

1.1.3) ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ส่งงานตรงเวลา ส่งการบ้านหรือ ภาระงานที่มอบหมายไปครั้งก่อน และมีความรับผิดชอบ เพื่อเสริมแรงบวก

1.2) ขั้นสอน เป็นขั้นตอนของการให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมการ เรียนรู้ตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ตอบสนองตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดแทรกการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในกิจกรรม ได้แก่

1.2.1) ใช้กรณีศึกษาหรือตัวอย่าง โดยให้ครูนำสถานการณ์ เรื่องราว หรือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวินัย ให้นักเรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์

1.2.2) ทำชิ้นงานหรือสร้างผลงาน โดยให้ครูกำหนดขอบเขตของ งานให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ กำหนดการประเมินการเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับวินัย ด้านต่าง ๆ

1.2.3) แสดงออกผ่านการปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูออกแบบกิจกรรม ให้นักเรียนได้แสดงออกพฤติกรรมและเกี่ยวข้องกับวินัย ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เช่น กระบวนการกลุ่มที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน สังเกต พฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหาร การไหว้ครู เป็นต้น

1.3) ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนของการสรุปรวมองค์ความรู้ หรือทักษะที่ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ในคาบนั้น ๆ โดยในขั้นตอนนี้ให้ครูเน้นย้ำถึงวินัยที่ควรปฏิบัติ กล่าว ชื่นชมและให้กำลังใจนักเรียนในการมีวินัย เพื่อให้ นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมแรง จากครู และผู้บริหารเป็นระยะ เพื่อให้พฤติกรรมทางด้านวินัยยังคงอยู่ และพัฒนากลายเป็นอุปนิสัย ที่ ติดตัวนักเรียนตลอดไป

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ การพัฒนาขั้นศีล

การพัฒนาขั้นสมาธิ การพัฒนาขั้นปัญญา ได้กำหนดกิจกรรมไว้ดังนี้

2.1) การพัฒนาขั้นศีล

2.1.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมไหว้สวยรอยยิ้ม กิจกรรมไปมาลาไหว้ กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมจิตอาสาประจำวัน กิจกรรมเดิน/เข้าแถวหน้าเสาธง กิจกรรมชื่นชมคนทำดี กิจกรรมของหายแล้วได้คืน กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย กิจกรรมเดินเป็นแถวเข้าห้องเรียน กิจกรรมสหกรณ์/ออมทรัพย์ในชั้นเรียน กิจกรรมเดินแถวไปโรงอาหาร กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ กิจกรรมพี่บริการน้อง กิจกรรมล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร กิจกรรมบันทึกความดี กิจกรรมเข้าแถวก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเดินเป็นแถวกลับบ้าน

2.1.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมแต่งกายด้วยผ้าไทย กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมฝึกศาสนพิธี กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน

2.1.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมสร้างกฎกติการ่วมกัน กิจกรรมวันสำคัญ การใช้แรงเสริม รางวัลจูงใจ กิจกรรมทำบุญตักบาตร

2.2) การพัฒนาขั้นสมาธิ

2.2.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน กิจกรรมเสริมสติปัญญาเกิด กิจกรรมสมาธิผ่านบทเพลง กิจกรรมรู้สึกตัวทุกชั่วโมง กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ประจำวัน กิจกรรมพิจารณาอาหาร

2.2.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมฝึกสมาธิผ่านงานศิลปะ ดนตรี กิจกรรมพบกันวันศุกร์สุดสัปดาห์

2.2.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม

2.3) การพัฒนาขั้นปัญญา

2.3.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคุณธรรมนำชีวิต กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว กิจกรรมการคิดอย่างมีเหตุผล กิจกรรมพี่สอนคุณเล่าน้อง

2.3.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสภานักเรียน

2.3.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมโครงการคุณธรรม กิจกรรมฟังธรรมตามกาล กิจกรรมเข้าค่ายวิทยาศาสตร์

3) การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน เป็นโครงการเชิงรุกที่ให้นักเรียนเรียนรู้ถึงวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ขั้นตอนมีดังนี้

- 3.1) แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ
- 3.2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา หรือ
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงอาการ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว
- 3.3) จัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควร
รีบแก้ไข

- 3.4) ร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา
- 3.5) กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหา นั้น ๆ
- 3.6) กำหนดชื่อโครงการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย
- 3.7) กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา หรือวิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น

4) AAR (After Action Review)

ให้ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบ ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อย ในชั่วโมง PLC ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้หลังเลิกเรียน เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

9.3.3 ประเมินผล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

การประเมินผล สามารถทำได้ทุกระยะ ทั้งก่อนเสริมสร้างวินัย ในระหว่างเสริมสร้างวินัย และหลังการเสริมสร้างวินัย โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดวิธีการ ดำเนินการประเมินผล ดังนี้

1) การประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางด้านวินัยที่เป็นปัญหา/ไม่พึงประสงค์ ข้อจำกัด และพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นการพัฒนาด้านวินัยของนักเรียนได้ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ

2) การประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย เป็นการศึกษาความเหมาะสมและความต่อเนื่องของกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการสอน รวมถึงข้อจำกัดของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหา และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นการติดตามความก้าวหน้าของการใช้รูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องเรื่องวินัยมีประสิทธิภาพ

3) การประเมินผลหลังการเสริมสร้างวินัย ครูจะต้องประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนด้านวินัยด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างปกติและสม่ำเสมอ เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน เป็นต้น ซึ่งในการประเมินนั้นนอกจากผู้สอนจะประเมินด้วยตนเองแล้ว จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยได้มีการ

เปลี่ยนแปลงดีขึ้นมาน้อยเพียงใด ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมวินัยในด้านไหนด้วยการร่วมมือของทุกฝ่าย

4) การประเมินผลระหว่างภาคเรียน / ปลายภาคเรียน เป็นการประเมินผล การมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างภาคหรือปลายภาค เพื่อจะได้ทราบถึงวินัยของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และนำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศปรับปรุงและพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

5) AAR (After Action Review) ให้ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบได้พูดคุย เรียนรู้ เมื่อประเมินผลแต่ละครั้งเสร็จสิ้น ในช่วง PLC ที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้นหลังเลิกเรียน โดยการตั้งคำถามเพื่อสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น แก้ปัญหาวินัยได้ตรงประเด็นที่สุด เหมาะสมที่สุด เช่น สิ่งที่ดีกว่าจะได้รับจากการใช้รูปการเสริมสร้างวินัยคืออะไร สิ่งที่เกิดขึ้นจริงคืออะไร ทำไมจึงไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง สิ่งที่ได้เรียนรู้ และวิธีการลด/แก้ปัญหาทางด้านวินัย คือ อะไร ทำอย่างไรบ้าง เป็นต้น

9.3.4 สรุปผลการปฏิบัติ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการร่วมกันลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนแต่ละภาคเรียน/สิ้นปีการศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการสรุปผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน นำข้อมูลย้อนกลับไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนา และใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติว่าสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ตามรายละเอียดของขั้นตอนการประเมินผลในขั้นตอนที่ 4

กระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

ประเด็น ที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
เตรียมความพร้อม	เตรียมความพร้อมก่อน ลงมือปฏิบัติจริง	<p>ประชุมครู บุคลากร ทบทวนแนวทางการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบูรณาการสอนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ - การสอนแบบชิปปาที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูนำเสนอแผน การสอน วิธีการสอน ผู้เข้าร่วมประชุม ร่วม กันวิพากษ์ - วิเคราะห์กิจกรรม ไตรสิกขา ประจำวัน ประจำสัปดาห์ และ กิจกรรมเสริม ซึ่งใช้ เป็นเครื่องมือในการ ประเมินผลการเปลี่ยน แปลงพฤติกรรมวินัย ของนักเรียน - การกำหนดเครื่องมือ และวิธีการประเมิน พฤติกรรมวินัย นักเรียน - ครูประจำชั้น/ประจำ วิชาประชุมนักเรียนชี้ ทบทวนความรู้ความ เข้าใจในกระบวนการ จัดทำโครงการ เสริมสร้างวินัย สภาพแวดล้อม - ประชุมครู นักเรียน ร่วมกันสำรวจตรวจ สอบสภาพแวดล้อม โรงเรียน ให้เอื้อต่อ การเสริมสร้างวินัย 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - แผนการจัดการเรียน การสอน - โครงการวินัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแผนการจัดการเรียน สอนแบบชิปปาที่ บูรณาการการ เสริมสร้างวินัยในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. มีกิจกรรมตามหลัก ไตรสิกขา ประจำวัน ประจำสัปดาห์ และ กิจกรรมเสริม ที่ ประกอบด้วย การ พัฒนาขั้นศีล ขั้นสมาธิ ขั้นปัญญา 3. มีเครื่องมือประเมินผล การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของ นักเรียนในด้านการ แสดงความรัก ความรับผิดชอบ และ การจัดระเบียบแถว ทั้งก่อน ระหว่าง และ หลัง ในระดับชั้น และ ระดับ โรงเรียน 4. นักเรียนทำโครงการ การเสริมสร้างวินัยใน ตนเอง ได้ 5. มีสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเสริมสร้าง วินัยในตนเองของ นักเรียน

ตารางที่ 3.4 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) (ต่อ)

ประเด็น ที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
ร่วมกันลงมือปฏิบัติ	การดำเนินการ เสริมสร้างวินัยใน ตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ตามแนวทางที่กำหนด - การบูรณาการสอน - กิจกรรมไตรสิกขา - โครงการเสริมสร้าง วินัย	- ครูสอนเรื่องวินัยโดย การบูรณาการเข้ากับ การเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งการสอนทางตรง เช่น บอกความหมาย ความสำคัญ ระบุ พฤติกรรมย่อย ให้ นักเรียนยกตัวอย่าง การกระทำที่แสดงถึง การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และ การจัดระเบียบแถว ครูกระตุ้นผู้เรียน โดย ใช้สื่อ คลิปวิดีโอจาก Youtube ภาพข่าวเหตุ การณ์ต่าง ๆ เป็นต้น และการบูรณาการลง ในกระบวนการจัด การเรียนรู้แบบชิปปา - จัดกิจกรรมไตรสิกขา ขั้นพัฒนาศีล สมာธิ ปัญญา ตามคู่มือการ ใช้รูปแบบการเสริม สร้างวินัย 3 ด้าน ของ โรงเรียน - ร่วมกันสรุปในชั่วโมง PLC หลังเลิกเรียน	คู่มือการใช้รูปแบบการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของ โรงเรียน	ครู นักเรียน ได้ ดำเนินการเสริมสร้าง วินัยในตนเองของ นักเรียน ด้านการแสดงความ เคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถวตาม แนวทางที่โรงเรียน กำหนด
ประเมินผล	การดำเนินการ ประเมินผลวินัยใน ตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ตามแนวทางที่กำหนด	- ประเมินผลพฤติกรรม นักเรียน 3 ด้าน ก่อน เริ่ม ระยะกลาง สิ้นสุด กิจกรรม ในระดับชั้น ระดับระหว่างภาค เรียน/ปลายภาคเรียน - ร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในชั่วโมง PLC	คู่มือการใช้รูปแบบการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของ โรงเรียน	โรงเรียนได้ผลการ ประเมินด้านวินัย 3 ด้านทั้งในระดับชั้นและ ระดับโรงเรียน เพื่อ นำไปสรุปและพัฒนา พฤติกรรมของนักเรียน ต่อไป

9.4 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นการประเมินผลในด้านวินัย 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันประเมิน ดำเนินการประเมิน ภายหลังจากสิ้นปี การศึกษา จำนวน 2 ครั้ง คือ ปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 รายละเอียดของการประเมิน มีดังนี้

9.4.1 การประเมินวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวินัยที่เกิดขึ้นของนักเรียน ในทุกระดับ ดังนี้

1) ประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล เป็นการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกเกี่ยวกับวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว โดยครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ประเมิน

2) ประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม เกี่ยวกับการวินัย โดยครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบ เป็นผู้ประเมิน และกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมิน เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานระดับความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยต่าง ๆ จะส่งผลให้เกิดผลสำเร็จในภาพรวมของโรงเรียน ตัวบ่งชี้สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ/กิจกรรม ได้แก่

2.1) ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมบรรลุเป้าหมายสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2.2) ร้อยละของครู ที่บูรณาการเสริมสร้างวินัยในการจัดการเรียนการสอนและในกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ใน โครงการ/กิจกรรม) เพิ่มขึ้น

2.4) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ใน โครงการ/กิจกรรม) ลดน้อยลง

3) ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน เป็นการนำผลของโครงการ/กิจกรรม มาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำวินัยเป้าหมายของโรงเรียน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล แล้วจึงกำหนดตัวบ่งชี้ภาพรวมที่สำคัญของโรงเรียน ได้แก่

3.1) มีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ทั้งโรงเรียน

3.2) มีกลไกคณะทำงานและใช้โครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียน

- 3.3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
- 3.4) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง
- 3.5) เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยในโรงเรียนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน
- 3.6) มีองค์ความรู้/นวัตกรรมการเสริมสร้างวินัยและมีการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
- 3.7) เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่น

9.4.2 การสรุปผลการประเมิน ในรูปแบบของกัลยาณมิตร และ AAR (After Action Review) เป็นการนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ และการเปรียบเทียบความแตกต่าง นำผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับไปวิเคราะห์ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ถ้าข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้อง ควรดำเนินการปรับปรุงความตระหนักแนวทางการปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
กำหนดวิธีการประเมิน	วิธีการนิเทศติดตามประเมินผลการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมครู แต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่นิเทศ ติดตาม แนะนำให้คำปรึกษาช่วยเหลืออย่างมีกัลยาณมิตร ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานกลุ่มสาระการเรียนรู้ - ร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ด้วยวิธีการประเมินตามคู่มือของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของโรงเรียน 	การประเมินผลมี 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ

ตารางที่ 3.5 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)(ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
ดำเนินการประเมิน	แนวทางการนิเทศติดตามและประเมินผลความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลก่อนระหว่าง และหลังดำเนินการ ด้วยวิธีการประเมินตามคู่มือของโรงเรียน ทั้งรายบุคคล โครงการ/กิจกรรม และภาพรวมของโรงเรียน - สรุปผลการประเมินเป็นร้อยละของโครงการ/กิจกรรม/พฤติกรรม ที่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ประสบผลสำเร็จ - สรุปพฤติกรรมที่พึงประสงค์/ไม่พึงประสงค์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของโรงเรียน 	การประเมินผลเป็นไปตามแนวทางการประเมินที่กำหนด
สรุปผลการประเมิน	สรุปผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน - ประเมินผลในภาพรวมของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - เอกสารสรุปผลการประเมินพฤติกรรมโครงการ/กิจกรรม ระดับชั้นเรียน ระดับภาคเรียน/ปีการศึกษา 	ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

10. การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพ รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยได้นำโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีขั้นตอนครบถ้วนแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้าง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา การนำไปปฏิบัติ และการใช้ประโยชน์ได้จริงแล้วจึงดำเนินการปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่าได้รูปแบบการเสริมสร้าง

วินัยในตนเองที่เหมาะสม รูปแบบประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความตระหนัก (Awareness) 2) การบริหารจัดการ (Management) 3) การลงมือปฏิบัติ (Action) และ 4) การประเมินผล (Evaluation) เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์ และเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อกันเป็นหนึ่งเดียว เพื่อให้ส่งผลร่วมกันในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยภาพรวม เรียกว่า “รูปแบบการเสริมสร้าง วินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดรายละเอียดของรูปแบบให้เหมาะสมสำหรับนำไปใช้จริง และนำรูปแบบที่ได้ปรับปรุงรายละเอียดการใช้แล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ครั้งที่ 2 โดยใช้แบบตรวจสอบมาตรฐานค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 ข้อ ผลการตรวจพบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \geq 4.39$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} \geq 4.52$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่สูงพอจะนำไปใช้ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของโรงเรียนทรัพย์ทวีตามวัตถุประสงค์ต่อไป

11. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 8 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสำรวจความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ฉบับ แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ จำนวน 4 ฉบับ เป็นชนิด มาตรฐานค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างเอง โดยกำหนดขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น นิยามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง สร้างแบบสำรวจความต้องการจำเป็น ได้ข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 27 ข้อ จำแนกเป็นฉบับที่ 1 จำนวน 7 ข้อ ฉบับที่ 2 จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 3 จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 90 คน ประกอบด้วยนักเรียน จำนวน 30 คน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และผู้ปกครอง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงเป็นรายฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสำรวจความต้องการจำเป็น ของนักเรียน จำนวน 7 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.85

ฉบับที่ 2 แบบสำรวจความต้องการจำเป็น ของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.88

ฉบับที่ 3 แบบสำรวจความต้องการจำเป็น ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.90 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.87

2. ศึกษางานวิจัย ทฤษฎี และรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้หลักไตรสิกขา ศึกษาแบบสอบถามการเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากคู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นิยามการพัฒนารูปแบบ และความพึงพอใจการใช้รูปแบบ โดยนิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อเตรียมการร่างข้อคำถามของแบบสังเกต แบบสอบถาม ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 114 ข้อ จำแนกเป็น ฉบับที่ 4 แบบสังเกต จำนวน 48 ข้อ ฉบับที่ 5 แบบสอบถาม จำนวน 28 ข้อ ฉบับที่ 6 แบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 7 แบบสอบถาม จำนวน 13 ข้อ ฉบับที่ 8 แบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 90 คน ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 30 คน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และผู้ปกครอง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงของเครื่องมือแต่ละฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 4 แบบสังเกตผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัยของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความเคารพ จำนวน 17 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.98 ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 17 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 และด้านการจัดระเบียบแถว จำนวน 14 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ทั้งฉบับ ได้ค่าเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) รวมทั้งฉบับได้ค่าเท่ากับ 0.96 ซึ่งค่าความความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความตระหนัก จำนวน 7 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.91 ด้านที่ 2 การบริหารจัดการ จำนวน 7 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.89 ด้านที่ 3 การลงมือปฏิบัติ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.85 และด้านที่ 4 การประเมินผล จำนวน 7 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.83 ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ทั้งฉบับ ได้ค่าเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) รวมทั้งฉบับได้ค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

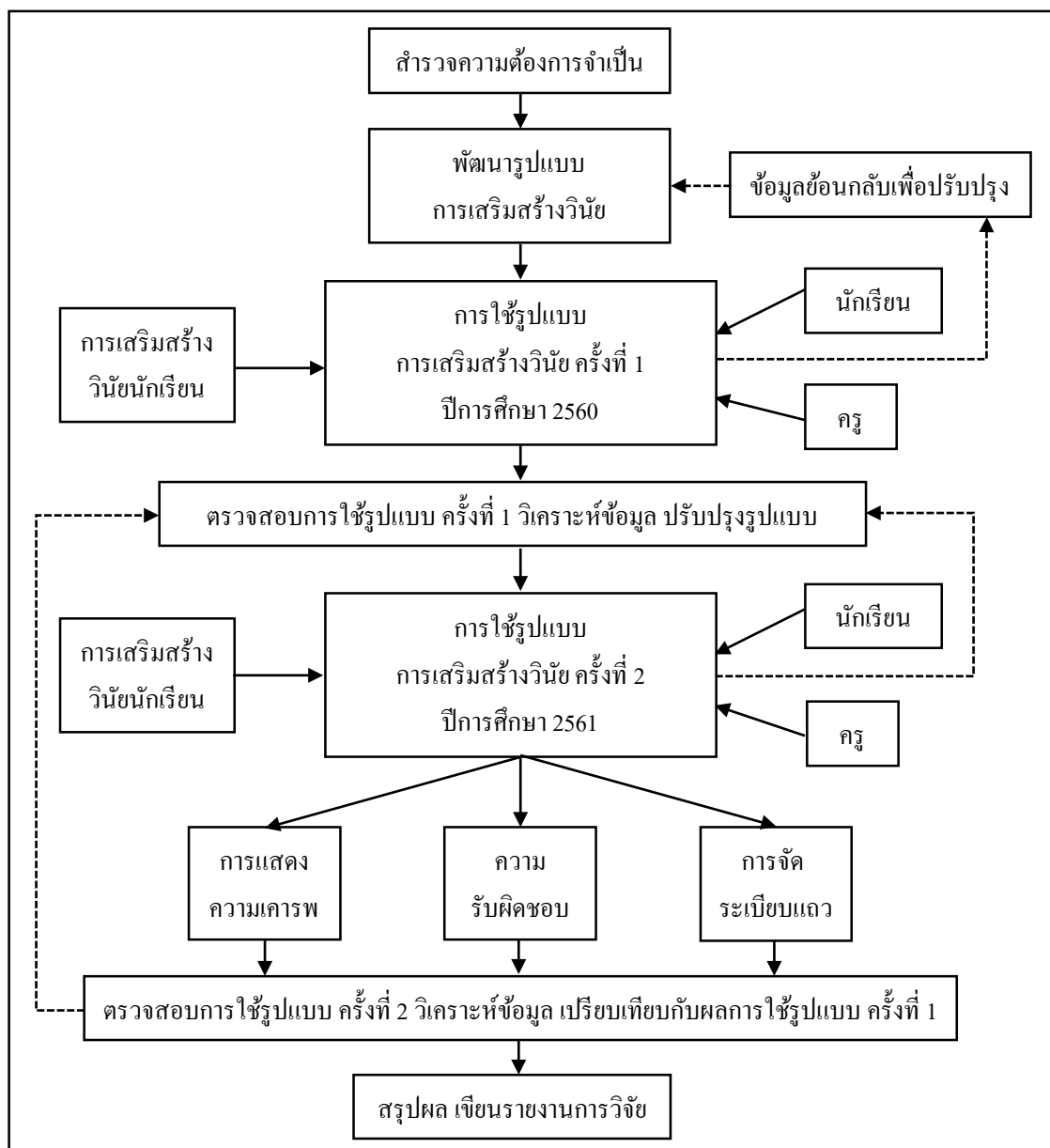
ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 13 ข้อ ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.83 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ และการตรวจสอบผลการใช้

1. การนำรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองไปใช้ ได้ดำเนินการดังนี้

รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่พัฒนาขึ้นนี้ ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ หลักการ ทฤษฎี วิธีการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้องค์ประกอบที่เป็นแนวทางในการใช้ เพื่อแก้ปัญหาวินัยของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบต่าง ๆ มาเรียบเรียง และยกร่างขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัย ซึ่งในโครงสร้างดังกล่าวแล้ว สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนสำคัญได้ 4 ขั้นตอน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล และได้นำรูปแบบ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนมอบหมายให้ครู/ผู้รับผิดชอบไปศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนการใช้รูปแบบ แล้วดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบที่กำหนด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ควบคู่ไปกับการทำโครงการ / กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ซึ่งดำเนินการในปีการศึกษา 2560 - 2561 เป็นเวลา 2 ปี ติดต่อกัน รายละเอียดขั้นตอนการใช้รูปแบบ ดังแสดงในภาพที่ 3.25

ภาพที่ 3.25 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

2. การตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้ดำเนินการดังนี้

หลังจากได้นำรูปแบบไปใช้ตลอดปีการศึกษา 2560 แล้ว จึงดำเนินการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 1 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2560 โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสังเกต แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ให้ครูผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และฉบับที่ 5 - 8 เป็น

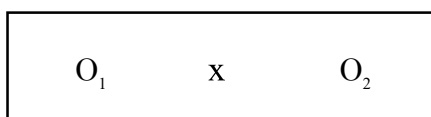
แบบสอบถามความพึงพอใจ ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ตอบแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหลังจากการตรวจสอบการใช้ ครั้งที่ 1 แล้วจึงได้ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนจะนำไปใช้ในปีการศึกษา 2561

นำรูปแบบที่ปรับปรุงและพัฒนาแล้ว ไปใช้ในปีการศึกษา 2561 ตลอดปีการศึกษา ทำการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2561 ด้วยเครื่องมือและวิธีการเดียวกับการตรวจสอบผล ครั้งที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลจากการวิเคราะห์ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่าง ด้วยการทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ

สรุปผลการใช้ โดยการนำผลการประเมินครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ได้แก่การเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และด้านความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2560 และ 2561 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง สรุปผล และเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

3. แบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) เนื่องจากต้องการให้ครูและนักเรียนทุกคนได้รับนวัตกรรม ตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังแสดงในภาพที่ 3.26

ภาพที่ 3.26 แบบการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ที่มา : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2550 : 342)

- O_1 หมายถึง การวัดผลพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนก่อนการใช้รูปแบบ
- X หมายถึง การใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองกับนักเรียน
- O_2 หมายถึง การวัดผลพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล การสำรวจความต้องการจำเป็น ระหว่างวันที่ 13 - 17 มีนาคม 2560 เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรพิทยิว ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จากนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 40 คน

ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 19 - 30 มีนาคม 2561 หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ในปีการศึกษา 2560 มาแล้ว เป็นเวลา 1 ปี โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแบบสอบถามความพึงพอใจ ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 219 คน

ระยะที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 18 - 29 มีนาคม 2562 หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ในปีการศึกษา 2561 มาแล้ว เป็นเวลา 2 ปี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการเช่นเดียวกันกับปลายปีการศึกษา 2560 จากกลุ่มเดียวกับผู้ให้ข้อมูลเดิมซึ่งได้เลื่อนชั้นในปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย นักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 219 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสังเกต แบบสอบถาม ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ได้เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของการตอบแบบสังเกตแบบสอบถามทุกฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียน โดยกำหนดตัวบ่งชี้ทั้ง

3 ด้าน ที่ได้มาจากผลสรุปของการระดมสมองของครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน ได้ทั้งสิ้น 48 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ด้านการแสดงความเคารพ 17 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ 17 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านการจัดระเบียบแถว 14 ตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Best and Kahn, 1993 : 246 - 250) ซึ่งกำหนดค่าความมาก - น้อย ของระดับการมีพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับดีเยี่ยม
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับดีมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับดี
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับพอใช้
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการประเมิน เป็นระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Best and Kahn, 1993 : 246 - 250) ซึ่งกำหนดค่าความมาก - น้อย ของระดับความคิดเห็นหรือระดับความพึงพอใจ โดยมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการประเมิน เป็นระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ปีการศึกษา 2560 กับปีการศึกษา 2561 โดยใช้การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ (พิสนุ ฟองศรี, 2559 : 69) ดังนี้

- 4.1 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ
- 4.2 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ
- 4.3 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการจัดระเบียบแถว
- 4.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครู

- 4.5 เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน
- 4.6 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง
- 4.7 เปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ใช้ IOC หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือเก็บข้อมูล จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทุกฉบับ โดยมีสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 323)

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{n}$	
เมื่อ	IOC	แทน
	$\sum R$	แทน
	n	แทน
	R	แทน

1.2 ใช้ แอลฟา (α) หาค่าความเที่ยง (ความเชื่อมั่น) ของแบบสอบถาม ชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ทุกฉบับ โดยมีสูตร ดังนี้ (พิสนุ ฟองศรี, 2554 : 202)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	=	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	=	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	=	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือ

2. สถิติที่ใช้พื้นฐาน ได้แก่

2.1 ใช้ \bar{X} ค่าเฉลี่ย ของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 345)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ใช้ S.D. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 346)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ

S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ความแตกต่าง) ได้แก่

3.1 การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระกัน ใช้เพื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่างผลการตรวจสอบการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 1 กับผลการตรวจสอบการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 2 เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. สถิติหาค่าความสัมพันธ์ ได้แก่

4.1 ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) หาค่าความสัมพันธ์ของคะแนนการสังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างคะแนนสังเกตของครูคนที่ 1 กับคะแนนสังเกตของครูคนที่ 2 ของแบบสังเกต ชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีสูตร ดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2553 : 160)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	เป็น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (X)
	$\sum Y$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (Y)
	$\sum XY$	เป็น ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1
	$\sum Y^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2
	N	เป็น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง